

DISSERTATIO IURIDICA,

DE

REFVTATIONE
FEVDORVM
IMPERII,

SIVE

Von Auflassung derer Reichs-Lehne,

QAVM

PRAESIDE

DN. IMMANVELE WEBERO,

JVR. V. D. SACR. CAESAR. PALAT. COM.

JVRIS ET HISTORIARVM IN ALMA LVDOVICIANA

PROF. PVBL. SERENISS. PRINCIPIS

SCHWARZBURG. CONSILIARIO,

PVBLICE

VENTILAVIT

DIE APRIL. M DCC XI.

JOHANNES HARTMANNVS HENRICI,

ONOLDO-FRANCVS,

VITEBERGAE

RECUSA IN OFFICINA HAKIANA

(9)

MDCCL.

Gießen 1711.

DISSERTATIO JURIDICA

DE

REFEVATIONE
FEVDORVM
IMPERII

SIVE

Reon stinlichung derer Stenck-Reduc

AVVM

BRASSIDE

ON IMMANVEL E WERRRO.
JUR V D SACR CAESAR PALAT COM
JURIS ET HISTORIARVM IN ALMA ADOVICIANA
PROF PUBL SERENISS PRINCIPIS
SCHWARZBURG CONSILIARIO

AVRIL

VENTILAVIT

DIS APRIL M DCC XX

JOHANNES HARTMANNUS HENRICI
ORDO FRANCVS

WITTEBERGAE

RECSA IN OFFICINA HARTMANNI
MD CCI

NOBILISSIMO DOMINO
RESPONDENTI,

JVRIVM CANDIDATO DIGNISSIMO,

S. P. D.

PRAESES.

Siccine ergo properas ad metam Studiorum Academicorum, & quinquennio ab Imperatore constituto multum antevertis? Utinam omnes tam laudabiliter, tam feliciter, tam fructuose! Vixisti sane per triennium istud, ex quo hic commoratus eas, ita, ut hominem ingenuum, bonum Civem & Musarum filium decet. Non crapulae, non ocio, non lasciviae litasti, sed

ad morem discintfi vivere Natta

vehementissime semper puduit; nunquam vel propter mala nomina, vel propter jurgiosa aut armata certamina, vel aliam quamcunque ob causam ad Judicem vocatus, nocte dieque in literas totus incubuisti, & unice illud *dic, cur hic?* habuisti ante oculos. Unde id consecutus es felicitatis, ut omnes Te ament, & optima quæque sibi de Te polliceantur, qui nulla abiturus post Te relinquis scelerum vestigia, sed rerum quam optime gestarum memoriam. Dicam amplius, illud es consecutus, ut non, plurimum more, inanis & a doctrina vacuus domum re-

vertare, sed ea bonarum literarum, quas non insuper habuisti, & quæ Studiorum Tuorum summa erat, solida Juris scientia instructissimus, unde plurimum emolumentum in Republicam, & in Te ipsum aliquando redundabit. Testem Tuæ Virtutis me certiore invenire non poteris, cui per totum Academicæ Vitæ tempus, & quidem e regione mei Musei fuisti inquilinus. Et quid verbis, quaeso, opus, ubi rerum adsunt testimonia luculentissima? Testatur sane de egregiis Tuis Studiis præfens, Tuo Marte elaboratum doctissimum Specimen; imo testem habebimus brevi totam nostram Ludovicianam, dum Tibi publica Honorum præmia optime promerita a Sacra Themide conferentur. Gratulor igitur Tibi ex animo de corriculo laborum tam laudabiliter ad finem fere perducto, imo & Consulissimo DN. AVO, atque Honoratissimo DN. PATRI gratulor, quibus Filium tam benemeritum, tam eleganter expolitum, & ad Reipublicæ commoda tam copiosè preparatum intra amplexus suos salvum & incolumem, quod spero, & voveo, recipere brevi dabitur. DEUS, quem times & pie veneraris, Tibi, Nobilissime DN. HENRICI, porro sit propitius, & faxit, ut, quem respicis, portum ex voto & felicissime consequaris. Giesæ, d. III. April.

MDCXXI.

CON-

CONSPECTUS.

PRAEFATIO.

§. I. Feudorum Origo.
 §. II. Feudi Vocis
 Etymologia.

§. III. Homonymia.

§. IV. Vocabuli Refutationis
 Expositio.

§. V. Quid Imperii Feudum?

§. VI. DEFINITUR Feudo-
 rum Imperii Refutatio.

§. VII. DIVIDUNTUR
 Feudorum Imperii Refuta-
 tiones.

(1) in proprias, impropri-
 as, & impropriissimas.

(2) in simpliciter & secun-
 dum quid tales.

(3) in alias, de quibus re-
 missive.

§. IIX. CAUSA EFFE-
 CTRIX, & quidem Juris
 Refutandi F. I. Qu. An ju-
 ste Refutatio fieri possit?
 Affirm.

§. IX. CAUSA EFFE-
 CTRIX, & quidem Actus
 refutandi F. I. sive Subje-
 ctum (A) activum sunt
 Vasalli Imperii. Qu. An
 qui Sub Feudum habet ab
 Imperii Statu, id refutare

possit? *Excluduntur pu-
 pilli, Minores, furiosi,
 prodigi.*

§. X. Non item, qui sunt he-
 betioris ingenii.

§. XI. XII. Ligietas in Va-
 sallis Imperii Refutatio-
 nem non impedit. Quis
 proprie dicatur Vasallus
 Ligius?

§. XIII. Subjectum (B) Pas-
 sivum Refutationis F. I.
 Imperator & Imperium.

Qu. An Imperatori invito
 Feuda Imp. refutari pos-
 sint? *Aff. Imperii Fisco ad-
 dici debent Feuda refutata.
 Id cur adhuc usque non ob-
 servatum?*

§. XIV. An etiam Rex Ro-
 manorum?

§. XV. An generales Imperii
 Vicarii?

§. XVI. An Pontifex Roma-
 nus?

§. XVII. Agnatorum in gra-
 tiam fit quoque Refutatio
 F. I. ubi (a) de discrimine

(1) Feudorum, prout vel
 nova, vel antiqua, nec non.

(2) Agnatorum, prout vel
 De-

Descendentes, vel Collaterales; bique iterum vel proprios, vel remotos.

(b) de modo computandi & (c) proximitatem estimandi. Qu. An, qui Feuda Imperii semel refutarunt, iterum post Refutationem ad ea pervenire possint? Et proponuntur varii casus, juxta quos diversimode respondetur.

§. XIX. Extraneis personis an & quatenus Imperii F. refutari queant? Referendi huc sunt Rex Bohemiarum & Electores, item Archiduces Austriae, quibus F. I. per Refutationem cedere licet. In gratiam Ecclesiarum & Monasteriorum Feuda quoque refutata, iisque donata, quod Exemplis illustratur, & probatur. Qui pactis Confraternitatis & mutuae Successionis tenentur, si Extraneis refutare Feuda I. velint, in specie & Confratrum consensu opus habent. Idem de consensu Ordinum Provincialium,

sicubi existunt, in tali casu habendum est.

§. XIX. OBJECTUM Refutatae. F. I. sunt Feuda Regalia, tam Ecclesiastica, quam Secularia, & non Regalia. Item haereditaria, & ex pacto & providentia talia. Veriusque generis dari in Imperio ostenditur, & in dubio qualitatem posteriorem praesumi. Qu. An Conditionata etiam Imperii Feuda refutari possint? Aff.

§. XX. FORMA Refutationis F. I. externa, consistit in modo refutandi, variis actibus & circumstantiis. Refutatio in manus Imperatoris de jure ab ipsis Vasallis in persona fieri debet, adhibitis certis solennitatibus, quod probatur exemplo Henrici Austriaei, Ducatum Bojariae, & Henrici Leonis Austriaei refutantiam: & illustratur testimonio Jur. Feud. Alemannici. Sed aliud usu obtinet. Exemplum refutationis F. I. per literas factae

Imperatori Ludovico Bavaro a Comite Reichlingenſi. Omnis Refutatio F. I. etiam qua in gratiam Agnatorum fit, requirit refignationem in manus Imperatoris. Locus, & tempus, ubi & quando I. F. refutare liceat? Forma interna conſiſtit in Refignatione atque Ceſſione (a) verba & reali, non nuda & verbali, (b) libera, non coacta. (c) ab iis omnibus, quorum intereſt, adprobata, non iis inſciis & invitoſiſ ſuſcepta (d) honeſta, non dolofa, quales olim uſitatae, ſi Vaſalli Dominos invadere volebant, ſevere prohibita in A. B. c. XIV. Qu. Si Vaſallus Imperii Feuda F. I. vel Agnato Feudum refuter, & poſtea Imperatori bellum inferat, an propoſitis in A. B. p. c. n. ſubjaceat? Ad diſpoſitionem A. B. non ſpectat, ſi quis gurgire homagium: i. e. Feudum deſenſionis & repellendarum injuriarum gratia refuter. Conſiſtit denique (c) Forma interna Refutationis in refignatione tempeſtiva.

§. XXI. FINIS Refutationis F. I. & Effectus. Fines varii eſſe poſſunt, prout Refutationes ſunt vel licitae vel illicitae.

Potiores quoad priores ſunt, ut Vaſallus a nexu & oneribus Vaſallagii liberetur, ut refutanti vel etiam refutato conſolatur, ut pie cauſa promoveantur. Quoad poſteriores hi fere ſunt, ut Vaſallus Imperatorem invadat, vel intempeſtive ope & ſervitiis deſtituat. De Eſſectionibus illicitarum Refutationum remiſſive. Qu. Si Imperii Vaſallus alteri intempeſtive Feudum refutari, Imperator autem non conſenſerit, an, reſoluta ſic ceſſione Cedens Ceſſionario ad intereſſe teneatur? Aff. Effectus licitarum ratione Imperatoris & Imperii eſt, ut addicatur Feudum refutatum Eſco Imperiali; ratione Vaſalli refutantis, ut a nexu Vaſallitico liberetur, manet tamen vinculum Subjectionis.

§. XXII. CONTRARIA Refutat F. I. AFFINIA. Illa vel faciendam Refutationem impediunt, e. gr. deſectus Voluntatis & facultatis, pravum Vaſalli conſilium, intempeſtivitas &c. vel jam factam deſtruunt, ut coactio, error, Revocatio ex Capite Protimiſeos aut Suſceſſionis. De Affinibus remiſſive.

PRAE.

PRAEFATIO.

BENEVOLE LECTOR!

Si qua unquam materia sua gravitate se commendare poterit, ea ipsa sane est, quam in praesenti Tuo iudicio sistimus. Neque inde statim nimiam sui fiduciam calamo exprobrabis; utpote cui non esse cautum lubentes fateamur, ne lapsus properantem castiget audaciam. Equidem tales a nobis expectandae non sunt lucubrationes, quae solidae eruditionis atque scientiae specimina videri possent: sed condonabis juvenili impetui ad majora aspiranti, si non semper successu felici, conatu tamen fors non improbando. Nulla idcirco nos distrabet remora, quo minus suscipiamus operam circa argumentum utilissimum, nec a quoquam, quod nos quidem sciamus, professo tractatum studio. Videri equidem poterat praecipuisse laborem B. Academiae hujus quondam Cancellarius, Dn. Tabor, in Exercitio Juridico de Refutatione Feudi, quod in Vol. II. Tractatum superioribus annis Lipsiae junctim editorum habetur.

Sed

Sed revera actum ea propter non egi, siquidem Celeberrimus *Jctus* Refutationem Feudorum generaliter quidem proposuit; de Feudus autem Imperii alium tenuit silentium. Lucem haud aspernandam prætulit B. Dn. Jo. Guil. Itterus, in Tractatu de Feudis Imperii, cujus vestigia subinde premere non tam erit jucundum, quam summe necessarium. Sustine igitur L. B. hasce pagellas, & ardori, dum vires solidioris doctrinæ desunt, ignosce. Satis nobis erit videre, hoc specime Favori Tuo non frustra esse litatum, eoque hunc nostrum laborem acceptum, quo vota nostra Humanitati Tuæ confisa respexerunt.

§. I.

Feudorum Originem esse antiquissimam, uno ore Feudistæ fatentur. Quo autem tempore, & a quibus ea cœperint, adeo mirifice conflitantur, ut in dissensiones conspirasse veluti videantur. Vid. Thom. Franzkii *Disp. de Feudor. Orig. ib. n. n. 1. seqq.* Hunnius, *de Feud. Cap. 1.* Ludwel. *Synops. Jur. Feud. Cap. 1. pag. 3.* Missis aliorum sententiis non omnino errare putamus eos, qui Feudorum incunabula apud Romanos quaesiverant, utpote quos Francos, quibus Feudorum instituta præcipue debentur, in plurimis imitatos fuisse constat. Zalius *in l. 2. ff. de Orig. Jur.* & alii: a quibus non adeo alienus est B. Dn. Cancellarius noster, Hertius, *de Feud. Oblat. P. I. §. 2. circa fin. Conf. Dn. Tabor. Armament. Justin. §. 26. arg. 1. Fl. 13. l. 13. Et fin. C. de fund. patrimon. l. item si verberatum 13. §. 2. ff. de Rei Vindic. Gorhofred. ibid. lit. q. l. 1. in fin. ff. de Eviction. l. 2. Et 3. C. de fundus limitroph. in quibus legibus mentio fit agrorum, fundorum, & territoriorum militibus in militiæ præmium concessorum. (Dissentiunt Struvius, *Synt. Jur. Feud. Cap. I. Apb. 3. n. 8. Inter. de Feud. Imper. C. I. §. 5. Ant. Dadin. Alteserra, de Orig. Et Stat. Feudor. Cap. I.* Sed vid. M. Anton. Dominic. *Histor. Disquis. de Prærogat. Allod. Cap. I. §. 2. cum seqq. Cap. IV. §. 5. Joh. Rüdiger. Var. Lect. Jur. Feudal. L. I. Cap. I. n. 14.*) Quod ita ratione occasionis verum esse putamus, formam autem diversam posterioribus temporibus Feuda induisse res ipsa loquitur, quam omnino moribus Francorum cum Erico Maurino *Pos. Feud. Dec. I. post 5. & B. Dn. Hertio Notie. Ver. Francor. Cap. III. §. 46.* adscribimus. Vix enim ulla antiquior investiendi formula occurreret, quam in historiis Francorum. Alteserra *d. Cap. I. pag. 4.* Neque alibi unquam frequentior mentio fit *Leudum* sive *Leodum*, i. e. fidelium, qui*

qui a Rege prædia tenebant sub lege fidei & servitii, quam sub auspiciis regni Francici. Dn. Hert. d. l. Aimoinus, *de reb. gest. Franc. L. III. Cap. 81. L. IV. Cap. 64. Dominic. d. l. Cap. 15. Guerr. Pis. Scacc. Præhud. Feud. Cap. 4. n. 21. seqq. Iter. d. l. §. IX.* Quod autem ad Feuda Imperii nostri attinet, eorum initia ad Caroli M. fasces Imperiales recte refert Iterus, *d. Cap. I. §. II.* Dum enim primus is Imperium Romanum ad Germanos transtulit, & non tantum, qua Rex Francorum in horum terris, sed & qua Imperator alibi Proceres beneficiis ornavit, quod omnis historia testatur, non potest non inde sequi, quod ad eum Imperii Feudorum initia sint referenda. Unde per se concidit sententia Monzambani statuentis, eo demum tempore, quo Carolingi Imperatores defecerunt, Imperii Feuda cœpisse, dum Principes bona sua hæcenus allodii jure possessa Imperatoribus in Feudum obtulerint; *de Stat. Imper. Cap. III. §. 4.* cui sententiæ dudum contradixere, saltim, non in universum eam admitti posse, ostenderunt Viri docti. Kulpis. *ad d. l. Comment. p. II. p. 14.* Hert. *de Feud. Oblat. P. I. §. 15.* Plura qui de his velit, adeat Iterum, *de Feud. Imperii c. l.* ubi Imperii Feudorum initia atque progressus per varios incrementorum gradus fuse describit.

§. II.

Subsequitur, ut exquiramus paucis, unde *Feudi* Vox deducta sit. Ex nominis enim interpretatione rei facillime deducitur demonstratio, *l. 1. pr. ff. de Reb. credit. Quintil. Instit. Lib. XII.* cum res se simul aperire soleant cum verborum etymologia Aristot. *Lib. I. Sophist. Elench. Cap. 2.* Sciendum autem, hic iterum desudare DD. in evolvendo hujus vocabuli etymo. Dn. Tabor. *in Ichnograph. Feud. tb. II.* Feudum dictum putat a fide, cui calcu-

calculum adjicit Ludwel. *Synops. Feud. Cap. II. p. 21. Struv. d. Cap. II. Aph. I. n. 3.* & quidem ob Textum notissimum. 2. F. 7. Sed non plena in ejusmodi φιλοσοφίᾳ auto-
 ritas Compilatori Feudistico tribuenda est. Bachov. *ad Treutl. Vol. II. Disp. 26. rh. 1. lit. a. Iter. de Feud. Imp. Cap. II. §. 9. Rhet. de Feud. Clivens. & Zurpban. more concess. Sect. I. rh. 2. n. 8.* Igitur probabilior videtur ea derivatio, quæ proxime ingreditur naturam rei ipsius. arg. 1. *Æmilius ff. de injur. l. 1. §. 6. C. de Ver. Jur. Enucl.* qua Feudum intelligimus dictum Stipendium vel bonum Militare a' *Fee & Od. qf. Krieger. Gut.* Nam *Zeede bellum*, *Od* autem *bona Germanis* olim denotasse evidens est. Vid. Carol. du Fresne, *Gloss. Voc. Feida.* Schilter. *ad Jus Feud. Alem. Rubric. §. 7. Id. ad Struv. S. J. F. Cap. II. p. 7.* Purior Latinis vox est, qua *beneficium* Feudum dicitur, cum in ipsis Textibus Feudalibus, 1. F. 1. §. 2. 4. 1. F. 14. pr. tum apud DD. & alios. Germanis notissimo vocabulo audit *Ein Lehn*, cujus originem tradit Boxhorn. *de Trapezit. pag. 89. Rhet. d. l. n. 9. seqq.* Nec mirandum esse ait M. Ant. Dominicus, *de Prærogat. Allod. Cap. XV §. 4.* Feuda denominata fuisse a genere obsequii, cum & ipsi possessores a genere armorum, quibus inservirent, primam sumserint appellationem. add. B. Dn. Hert. *sup. cit. l. Christoph. Lehmann. Chron. Spirens. L. I. Cap. 11. Celeberr. Dn. Andreas Ockel, de Præscript. immemor. Cap. II. rh. 43.*

§. III.

Homonymice varie Feudum capitur. Alibi denotat *Contractum Feudalem*, & tunc efficienter usurpatur. 1. F. 28. Feudum enim *Contractus* per se non est, sed per *Contractum* constituitur, 1. F. 20. 2. F. 9. 25. 2. F. 23. quamvis & aliis modis constitui & acquiri posse Feudum per hoc non negemus. arg. 1. 7. C. de *his quæ vi ves. c. l. 17. C. de*

C. de fid. instrum. l. 8. C. de præscript. 30. vel 40. annor. l. 14. de precar. l. 20. §. 1. l. 46. ff. locat. cond. Ludwel. Synops. Feud. Cap. II. p. 25. seqq. Porro sumitur objective, pro re in Feudum concessa 2. *F. 22. in verb. forsan quia Feudum malo ordine intravit. l. 1. F. 4. §. 1. cum seqq.* Nullo horum modorum simpliciter a nobis accipitur. Sed consideramus Feudum formaliter & effective pro jure in re Feudali Vasallo per Contractum vel aliis legitimis modis constituto. 2. *F. 23. §. hujus autem generis Godfr. Antonius, Disput. Feud. l. 1b. 2. l. F. 25. pr. Sciendum est Feudum. 2. F. 1. §. Sciendum est. 2. F. 26. §. 4. Et passim.*

§. IV.

Alterum Rubricæ Membrum restat exponendum nimiram vox *Refutatio*, cujus variæ significationes videntur observandæ. Descendere a verbo *refuro* planum est, quod proprie significat, redarguere, refellere, ab antiquo *furo*, quo de videantur Lexicographi, qui bene observant, proprie *refutare* de rebus, *confutare* de Personis dici. Vid. *Libelli Veri. Grammat. in Collectione Aulorum Lingu. Lar.* quam debemus Dion. Gothofredo p. 1360. Posterioris ævi Scriptoribus *refutare* idem est ac *respuere*, *repudiare*: v. gr. *refutare testes*, i. e. infirmare, rejicere, c. 17. *Caus. VI q. 1. refutare Judicem Nov. 53. Cap. 3. pr. l. 4. §. 1. C. de in jus voc. l. 12. pr. C. de Judic.* Hacque acceptione venit in Libris Feudorum, 2. *F. 9. §. 1. Et 2. F. 38. Calvin. Lex. Jurid. voc. Refuro.* vel etiam, molliore significato, *refignare*, *renunciare*, qui hujus loci est, & ita in Textibus Juris Feudalis reperitur. Ita etiam loquitur Güntherus Ligurinus, de Heinrico Seniore Austriaco, quod

— per septem signa Ducarum

Rite resignavit,

id est refutaverit, *L. V. vers. 56a. seq.* ubi videantur Spiegelius.

gelius, & Rittershusius, in *Notis*. Quandoque tamen in Feudis paulo aliter usurpari volunt, ut sit Medius terminus inter alienare & retinere, quando sc. ad tempus juri nostro renunciamus, ita ut magis videatur jus nostrum pro illo tempore cessare, quam transferri, 2. *F.* 49. sunt verba Paul. Christinæi, *Dec. Belgic. Vol. VI. Dec. 19. n. 3. segg.* In Textibus J. F. *Finis Feudi & Refutatio* aliquando pro synonymis habentur, & nota est phrasid, *finem facere de Feudo Agnatis*, quod idem denotat, ac *Agnatis Feudum refutare*. 2. *Feud.* 49. Vernacula nostra dicitur, *Eine Aufassung, Abtretung, Aufkündigung, Auflassung, Aufgebung der Lehn*. Struv. *S. J. F. Cap. XII. Aph. 14. Sächsisch Lehn-Recht Cap. 77.* Es mag der Lehn-Mann dem Herren auflassen, und Ihme entsagen: *Schwaben-Spiegel, in Lehn-Recht Art. 13.* Will ein Mann sein Lehn seinem Herren aufgeben, und will sein von dem Herren nicht mehr, der Herre mag es mit Rechte nicht gewegern: *Juxta Cod. MS&um, quem possidet Consultissim. Dn Præses.* Huc certa ratione collineat *Resignatio judicialis*, Saxonibus usitata. Die Gerichtliche Auflassung, oder der Gerichtliche Verlass, Ubergab, oder Verzicht, etiam in allodialibus adhiberi solita. B. Dn Cancell. Herr. *T. III. Opusc. Dissert. de Convent. domin. translatio. § 15. p. 77.*

§. V.

Post vocum Feudi & Refutationis considerationem; paucis adhuc, quid per *Imperii Feuda* velimus intelligendum est. Intelligimus autem voce Imperii, Imperium Romano-Germanicum (de quo, an recte ita vocetur, vid. Conring, *de Germanor. Roman. Imperio*, per tot. Coccejus, *Jur. publ. prudent. Cap. VI. n. 15. segg.*) non aliter

aliter ac illud, usu quotidiano, Imperium absolute sic dictum, aliis Rebuspublicis opponi consuevit Arumæus, *Discurs. Jur. Publ. XVII. lib. 1. iter. de Feud. Imp. Cap. II. §. II.* Quibus præmissis definimus *Feudum Imperii*, quod sit Feudum Ligium ab Imperatore concessum, Vasallum ad fidelitatem sibi atque Imperio exhibendam adstringens. Constat inde, cum id *Ligii* nomine complectimur, quo Vasallus fidelitatem præstat, contra omnes sine exceptione, 2. *F. 99. 2. F. 52. §. 3. verb. nullo anteposito.* arctissimam esse obligationem Imperatori atque Imperio debitam, ut proinde nullum sit dubium, quin Principes & Status Imperii, cæterique qui Feuda immediata possident, Imperatori *ligia fide*, durch eine unauflöbliche *Bündnuß*, contra quoscunque Imperii hostes obligentur. Myler ab Ehrenbach, *de Princip. & Stat. Imp. P. II. Cap. 92. n. 4.* adde Stryk. *Ex. Jur. Feud. Cap. III. quest. 4. Ditherr. addit. ad Besold. Thes. Pract. voc. Reichs-Lehn.* Et vera ea quidem sunt, quæ diximus; sed hæreo, annon aliter in hac causa sentiant Catholici Principes, saltem Episcopi, propter vinculum, quo Pontifici obstringuntur, & annon hunc exceptum velint, ubi bellum geritur inter Papam & Imperatorem contigerit. Sane monstruositas, quam duplicis Capitis respectus, & Ecclesiastici prærogativa, in omni Civitate Papæ sacris addicta gignit, mihi scrupulos non leves excitat, rem tamen relinquam in medio.

§. VI.

Sufficere hæc possunt de nominibus; magis est, ut *realem Definitionem* Refutationis Feudorum Imperii subnectamus, quandoquidem omnis tractatio, monente eam in rem Cicerone *L. 1. de Offic.* debet a Definitione proficisci. Est ergo Refutatio Feudorum Imperii (1) actus, quo

quo (2) Vasallus Imperii (3) Feudum Imperii (4) alteri (5) legitime & tempestive (6) resignat. Diximus (1) esse actum, quem genus esse volumus, nomen conducibile, sive re, sive verbis quid agatur. *l. labeo 19. ff. de Verb. Signif. l. 3. §. 1. ff. de Oblig. & Action. l. actus C. de feriis. l. 77. de Reg. Jur.* Agere enim est quodlibet humanum factum expedire. Quintil. *L. II. Cap. 16.* & vox actus comprehendit etiam ea, quæ ex eo pendunt ac nascuntur. *arg. l. 6. de Eoict* cui tamen actui lex dat formam, utputa cum de tempore, & de modo actus statuit. Dn. Hert. *Diff. de Collis. Legum. Tom. I. Opusc. Sect. 4. §. 7.* Dicimus (2) Resutationem fieri a *Vasallo Imperii*, sive sit Status Imperii, i. e. qui voto & sessione in Comitibus gaudet. *Rec. Imp. de Ao. 1548. §. 56. Paurmeist. de Jurisd. L. I. Cap. 4. n. 1. Arumæus, Disc. Jur. Publ. XXXIII. Cap. 3. rb. 8. lit. d. Id. de Comitibus Cap. IV. n. 1. sive non.* Constat enim, non omnes Imperii Vasallos esse statim Status Imperii. *Rec. Imp. de Ao. 1564. §. 29. ibi: So nicht Stände des Reichs.* Schweder. *Introd. ad Jus Publ. Part. Spec. Sect. II. Cap. 1. §. 2. Iter. l. c. Cap. V. §. ult. Myler. d. l. P. I. Cap. 10. n. 2.* Dicimus (3) quod Objectum Resutationis sit *Feudum Imperii*, de quo jam præoccupavimus §. V. & infra pluribus dicemus. Add. Godofr. Anton. *Disp. Feud. I. rb. 3. lit. b.* Subjectum cui resutantur Feuda Imperii (4) voce *alteri*, tanquam generali iunimus; intellige autem vel Dominum directum Imperatorem una cum Imperio, vel Descendentes, vel Agnatos, vel Extraneos, ad quas tamen Resutationes post occurrentes limitationes adhibenda sunt. Diximus (5) *legitime & tempestive* debere fieri Resutationem. Ecce formam hujus actus, qua non observata omne negotium ruit in nihilum. *l. 9. §. 3. ff. ad exhibend.* Forma enim a legibus tradita censetur esse de substantia actus

actus formati. Befold. *de Aerar. publ. Cap. V. quæst. 3.* Et quidem vox *legitime* plura complectitur, quæ infra latius exponentur, in iis tamen etiam id est vel ex præcipuis, ut fiat Refutatio *in tempore*; non ubi hostis imminet, vel Dominus jam in procinctu est, nec aliis æque idoneis militibus, vel servitiis se instruere potest Ludwel. *Synops. Feud. Cap. XV. p. 311.* Stryk. *Caut. Contract. Sect. II. Cap. 8. §. 53.* Id *Exam. Fur. Feud. Cap. XXII. quæst. 12.* Dicimus (6) *resignat*: Ultimum hoc est nostræ Definitionis, & Finem ob oculos ponit, quo de infra pluribus.

§. VII.

Refutatio alia est *propria*, alia *impropria*. Illa fit, quando Vasallus directo in manus ipsius Domini Feudum refutat 2. F. 9. Hæc dicitur, quando in gratiam Descendentium vel Agnatorum ceditur beneficium. 2. F. 14. 49. Vultejus, *Feud. L. I. c. 10. n. 75.* Rittershus. *Partit. Feudal. L. II. c. 2. n. 9.* Aliam iterum vocant *impropriissimam*, quæ contingit cedendo extraneo, meræ & simplicis potius alienationis, quam refutationis nomine insignianda. Dn. Tabor. *d. Dissert. Cap. I. rb. 3.* Ludwel. *Synops. Fur. Feud. Cap. XV. p. 311.* Circa hasce cessiones obiter & in antecessum (quia alias hæc ad Formam Refutationis pertinent) notandum, quod non uno eodemque modo sese habeant. Refutatio enim fit vel Feudi novi vel antiqui. In casu priori Refutatio Domino facta præjudicio erit descendentibus; utpote quorum jus a Patre dependet, cujus nec factum impugnare possunt *l. 14. C. de R. V.* In casu posteriori tantum ad vitam Refutantis nocebit, eo autem mortuo, ad liberos vel Agnatos beneficium devolvitur. Ju. Clar. *L. IV. Sentent. §. Feudum. quæst. 34. n. 3.* Rittershusius, *l. c. p. 307. seq.* ubi Cujacio contrarium tenenti respondet. C Refu.

Refutatio fit extraneo, ista licita non erit, absque consensu Domini, & Agnatorum omnium, quorum interest. Præterea aliæ sunt cognitæ Refutationum species. Est enim Refutatio vel *vera*, qualem hæcenus descripsimus; vel *quasi Refutatio*, 2. F. 39. quæ est, quando aliquis refutandi facultatem alias habens, per Contractum Libellarium (quod olim frequenter factum apparet ex 1. F. 15. 2. F. 39) in Agnatum v. gr. Feudum transtulerit, quod ita interpretari jubet Feudista, ut potius pro quasi Refutatione habendam. Conf. Rhetium, *Comment. Jur. Feud. p. 247. p. 380. p. 386.* Porro Refutatio est vel *simpliciter*, vel *secundum quid* talis. Illam & *realem* Dd vocant, si quis refutando penitus suum jus in habilem alias transfert, omninoque illud cedit, ita ut refutantibus regressus plane non detur. Cas. Manentus, *Consl. XLV. n. 72 seqq.* Hanc vero, si quoad certas tantum personas, quis refutaverit, & reliquum jus salvum sibi reservaverit. Casus est in 2. F. 49. ubi conferri merentur Rosenthal, *de Feud. Cap. II. Concl. 20. n. 5.* Rhetius, *l. c. p. 392.* Plures adhuc Divisiones Refutationum adferre possemus, v. gr. quod aliæ sint *licita*, aliæ *illicita*, porro aliæ, quæ *volente Imperatore*, aliæ, quæ *invito eo* fiunt, & similes. Sed quia de iisdem dicendi occasio in sequentibus dabitur, nunc in earum expositione tempus non teremus.

§. VIII.

Progredimur ad *Causas*, quarum aliæ sunt externæ, aliæ internæ. De illis prius agendum. Externæ sunt *Efficiens* & *Finis*. De *Finis* peculiariter hic non dicemus, sed ejus considerationem conjungemus infra cum tractatione Effectuum; quod autem ad Causam Efficientem attinet, illa vel est *Juris* refutandi, vel *actus*. Utramque considerabimus. Et quidem quod jus refutandi attinet,

attinet, ejus Causa Efficiens est vel *proxima* vel *remota*: hæcque porro vel *principalis*, vel *minus principalis*. Conf. B. Taborem, *Dissert. de Refut. Feudi, c. II. §. 1.* Causam Efficientem *remotam Principalem* agnoscimus Jus Feudale Commune, ex quo in Imperio generaliter recepto etiam refutandi facultas concessa intelligitur. Quia vero adhuc dubitari possit de illa justitia, dubia potiora primum removebimus. Possit ergo dubitandi ratio hinc oriri, quia Obligatio, quam parit Contractus Feudalis, est ab utraque parte mutua, adeoque invito altero contrahente dissolvi nequit. *l. 5. C. de O. & A. l. 16. C. de Jure delib. Barbof. Lib. III. Cap. 62. axiom. 25.* Ad quam respondeo: in universum verum non esse, vinculum obligationis ubique operari indissolubilitatem. Datur enim in quibusdam casibus pœnitentia. §. 9. & §. *Mandatum u. I. de Mandat. §. Manet. 4. I. de Societ. l. 65. §. 3. ff. pro Socio. Brunnem ad d. l. 5. C. de O. & A. & in Feudis 2. F. 14. 2. F. 38.* cum obligatio non simplex, sed propter rem contracta appareat. Winziger. *ad Stryk. Ex Jur. Feud. Cap. XIX. quest. 20.* Frustra porro reperitur: Dominus invito Vasallo Feudum adimere nequit. *1. F. 27.* Ergo neque Vasallus saltem invito Domino refutare potest, ob naturam & qualitates correlatorum, quorum unum alterius petit coexistentiam §. *ideo autem F. de Servit. præd.* Huic dubio occurrimus ostendendo diversitatem relatorum. Nam priori in casu gravem inferret injuriam Vasallo Dominus, eumque haud exiguo multaret dispendio, si nihil tale meritum beneficio suo defraudaret. Ludwel. *Syn. Feud. Cap. XV. p. 309.* In Casu vero posteriore Domino nullum generatur præjudicium, cui avulsa domini pars restauratur, & facile est, ubi bona in Feudum iterum conferre velit, novum Vasal-

lum invenire. Vultej. *de Feud. Cap. X. n. 76.* Quod ipsum quoque dicendum est, si in gratiam Agnati quis refutaverit, dum ex vi primæ investituræ, & juris inde quæstri Feudum ad Agnatum pervenit, & ita Domino per hoc nihil decedit. Et sane propugnamus hancce sententiam expressis textibus Juris Feudalis Communis, quorum sedes in 2. *F. 38. 39. 2. F. 44. in fin. Et 49.* Cum quibus etiam consentire Jus Feudale Alemannicum jam supra §. *IV.* ostendimus, & apparebit id adhuc evidentius ex iis, quæ infra in tractatione *Formæ* adducemus. *Causa Efficiens remota minus principalis*, quæ incitat & movet tantum ad exequendum actum, Barbof. *L. III. Axiom. 12. Cap. 10.* suavitque, ut potestas refutandi Feudum introduceretur, est *Æquitas*. Cum enim beneficiarius ex gratia & benevolentia Domini Feudum possideat, licebit huic renunciare, ne invito gaudeat beneficio. *l. 69. ff. de Reg. Jur. l. 19. §. 2. ff. de donat.* Quod tale non est, quando quis accipere cogitur. Senec. *L. II. de Benefic. Cap. 19.* Et cum duo sint genera liberalitatis, autore Cicerone, *de Offic. primo*: unum dandi, alterum reddendi, in utroque officia humanitatis expleta esse videntur, quando, qui tenet beneficium, in compensationem & remunerationem illud refutasse censendus est. *v. l. 7. ff. de Serv. export. l. 2. §. item Varus. ff. de aqu. Et aqu. pluv. arcend. Plin. in Panegy. ad Trajan. Cap. 36. in fine.* Quibus etiam hanc addant rationem Dd. quod unusquisque favori & juri pro se introducto renunciare possit, eoque non uti. *l. penult. C. de pact. vid. Rittershus. Partit. Jur. Feud. L. II. Cap. 2. p. 306. Causam Proximam* constituit approbatio & receptio hujus juris ab Imperatoribus, etiam in Feudis Imperii facta, plurimis exemplis facile probanda. Ita enim Ansfridus Comes, qui circa finem Sec. X. Episcopus

pus Ecclesiae Trajectensis factus, Comitatum Hoyensem in manibus Ortonis II. Imperatoris, (cita enim verba habent) resignasse legitur, ap. Wilh. Hedam, in *Hist. Episcop. Ultraj. p. m. 286.* Narrat idem Otto de St. Blasio, *Append. ad Ortonem Frisingensem*, Ducem Guelfum, Imperatori Friderico Feudalia, quæ hactenus possederat, beneficia resignasse. Exemplum Henrici Austriae Ducis, qui Bavariae Ducatum in manus Imperatoris resignavit, præcedente §. IV. adduximus, & plura habet *Iter. l. c. Cap. XXII. p. 962. seqq.* Hinc extra omnem dubitationis aleam positum esse videtur, Refutationem Feudorum Imperii esse licitam, licet eandem in *Feudo Ligio* (qualia esse Feuda Imp. jam demonstravimus) locum non habere puter Bald. in *cap. Caterum X. de Judic. n. 11.* cum pœnitentiam ligatio illa pene omnem respuat. Schneidew. *de Feud. P. I. n. 45.* ex eo, quod fidei ejusmodi ligiæ solutio argumentum præbeat perfidiæ, vel invasionis suspicionem insignem. Conf. Gregor. Tholosan. *Synr. Jur. Univers. L. VI. Cap. 19. n. 30.* Cöppen, *Obs. Feud. II. n. 35.* Tusch. *T. III. Concl. 149. n. 7. lit. F.* Rosenthal. *de Feud. Cap. II. Concl. 4. Cap. IX. Concl. 51. n. 10.* Verumenimvero respondemus: magis & minus non variare rem ipsam *l. Titio 108. de Verb. Oblig. e. Scire debet 8. distinct. 76.* Illa nimirum fides arctissima non impedit, quo minus Feuda Ligia aliorum Feudorum naturam retineant. Est enim utrobique causative constituta obligatio, & durat Vinculum Ligium, quousque Vasallus illam qualitatem non exuerit. Godofr. Antoni, *Disp. Feud. IX. 2b. 2. lit. d. & cum leges non distinguant, temere a regula 2 F. 38. ea excipienda non sunt. arg. l. 8. ff. de publ. in rem act. l. 4. ff. Si libert. in gen. esse dicer. l. 19. C. de Collar. l. 2 §. 5. ff. de Vi bon. rapr.* conf. Ludwell. *Synops. Feud. Cap. XV. p. 310. Iter. de Feud.*

*Imper. Cap. XXII. §. 9. p. 962. Schrader. de Feud. P. IIX.
Cap. I. n. 63. seqq.*

§. IX.

Causam Efficientem *juris*, quod permittit refutationem Feudorum Imperii, vidimus; divertimur nunc ad Causam Efficientem ipsius *actus refutandi*, seu, ut alias dicitur, *Subiectum*, quod est vel *activum* seu occupans, vel *passivum* seu recipiens. Illud constituunt omnes *Vasalli Imperii*, sive sint Status Imperii, sive non sint, e. gr. immediati Imperii Nobiles. Item sive seculares sint, sive Ecclesiastici, dum & horum interesse potest, ut a servituti & obligatione Imperio debitis liberentur. Tabor, *Disp. de Refut. Cap. III. §. 1.* Quid vero si Imperii *Vasallus aliquis Feudum Imperii vel partem ejus cui-dam tertio in Sub-Feudum concesserit* (de quo vid. Iter. l. c. *Cap. XXII. §. 3. seqq.*) poteritne & hic *Sub-Vasallus beneficio suo renunciare*? Respondemus, quia hæc juris facultas generaliter omnibus *Vasallis* data est, & in aliis Feudis sub-infeudatis id licere, res est notissima, non apparet ratio, quare *Sub-Vasallo* tali, ob idem jus in re in *Sub-Feudum* concessa, quod alius *Vasallus* in re *Feudali* habet, jus refutandi non debeat concedi, dummodo id notetur, quod non Imperatori, sed illi Imperii *Vasallo*, a quo sub investitus est, refutare possit. Cæterum requiritur in *Vasallo Imperii Feudum* refutaturum, ut vere consentire possit, & legitimam rerum suarum habeat administrationem, cum Cessio hæc alienationis speciem præ se ferat. Hinc sequitur, actum hunc celebrare non posse *Pupillum, Imperii Vasallum*, propter iudicii imperfectionem, & lubricam ætatulæ augmentum. l. 5. l. 189. de Reg. Jur. Cum enim hic meliorem quidem suam conditionem, non vero deteriorem facere possit, etiam sine

sine Tutoris auctoritate. *pr. l. de Auct. Tutor. l. Pupillus*
u. ff. acquir. rer. domin. a se ipso sequitur, ejusmodi
renunciationem, quæ alienationis speciem habet, a Pu-
pillo, Vasallo Imperii, factam nullius esse momenti, quia
nullum jus, ne quidem obligationis, ipsi alienare lici-
tum est. l. 15. ff. de Solut. arg. 2. F. 3. Atque ne sic qui-
dem Feudum refutare poterit, ubi Tutor auctoritate sua
adffiterit; siquidem lex de decreto Magistratus adhi-
bendo, non minus ad alienationem Feudorum, quam
aliorum immobilium pertinet. arg. l. 3. §. 4. cum seqq. de
reb. eor. qui sub tut. l. 22. C. de administrat. Tutor. 2. F. 23.
 Difficultatem autem hæc non levem pariunt, si ad *Refu-*
tationem Feudorum Imperii Imperatori faciendam appli-
centur. Ecquis enim in hoc casu daret decretum? Nonne
 ipse Imperator? Atqui sic foret Judex in propria causa.
 Et quid si in Feudi Refutationem Imperator consentire
 noller? Putamus ergo, ideo Pupillorum, Imperii Va-
 sallorum, bona Feudalia hoc modo alienari non posse,
 quia non est Judex, qui decretum dare possit, quod
 tamen utique necessarium est, & causæ cognitionem re-
 quirat. Imo tamen si sit, qui decretum dare possit, vix
 tamen inde talis Refutatio procederet, quia (1) bona
 pupillorum tantum in casu necessitatis, etiam cum de-
 creto, alienari possunt, *l. 12. C. de præd. Minor. l. 5. §. 9.*
seqq. ff. de rebus eor. qui sub tut. (2) Quia Refutatio fere
 similis est donationi, quæ uti nec cum Tutoris auctoritate
l. 1. §. 1. 2. de tut. & var. distr. ita nec ex decreto valet, *l.*
fn. C. Si major fact. alienat. varibab. Ex iisdem rationibus
 neque Minor Imperii Vasallus Feudum refutare poterit,
 quemadmodum etiam Minores in universum res suas in
 Feudum dare nequeunt, unde tamen tantum præjudicii
 ipsis non metuendum, quantum inde oritur, si omnino
 Feuda

Feuda refutant. Apparet autem ex his facile, aliud statuendum esse, si necessitas vel alia prægnans ratio urgeret, ut Imperii Feudum a talibus *ad Agnatos* per Refutationem transferatur; eo enim casu Imperatoris decretum impetrari possit, & dispositiones adductarum legum vim suam essent amissuræ. Sed quid de *furiosis & mente captis*? Hi quatenus in eadem cum præcedentibus conditione sunt, suis rebus ipsi superesse nequeunt, sed Curatoribus subjiciuntur, eatenus eadem quoque reedit responsio, & pro diversitate casuum, aut habet, aut non habet locum Refutatio. Referendi huc etiam veniunt *Predigi Imperii Vasalli*, quatenus pro talibus declarati nihil ipsi alienare possunt, ut scilicet eadem circa ipsorum refutandi facultatem valeant jurium dispositiones, quas obtinere diximus circa personas præcedentes.

§. X.

A modo dictis tamen personis inhabilibus separandi sunt *simplices & hebetioris ingenii homines*, qui habent aliquem sensum, licet debilem & imminutum, propterea tamen consensum actibus atque negotiis interponere, testamenta condere, nuptias contrahere, & his similia eos facere posse probat Sande, *Decis. Præf. L. II. Tit. I. de su. su.* Sic renunciasse legimus Successioni Electorali Brandenburgicæ Johannem, Friderici Primi Electoris Marchionis Brandenb. Burggravii Norimbergensis Primogenitum, quod esset ingenio placidiore & otii liberalis amans. Vid. *Itter. de Feud. Imper. Cap. XII. §. 24.* ubi plura exempla talium recenset, unde propter rationis paritatem concludimus, idem quoque similiter constitutis licere in Refutatione Feudorum Imperii. Diximus Johannem, Friderici filium, renunciasse Successioni Electorali, unde non possumus non obiter
notare.

notare, Autorem des Europäischen Herolds varie hic
 impigisse. Rem enim ita narrat, ac si Pater, Elector
 Fridericus, simpliciter ultima voluntate constituisset,
 secundo genitum Fridericum, primogenito Johanni in
 Electoratu debere anteferri, & id quidem ut loquitur,
indubie vi privilegiorum A. 1476. ab Imperatore Fride-
 rico obtentorum, quibus data Electorali Domui pote-
 stas, ut de Electoratu & eidem annexis terris libere tan-
 quam de allodio disponere possit *P. I. Sect. 2. artic. 4.*
p. 281. Enimvero quicquid sit de isto privilegio, *primo*
 erroneum est, ex Patris dispositione obligatum fuisse ad
 cedendum Electoratum Johannem; dum potius ad Pa-
 tris preces & solo libero consensu id factum. En Æneæ
 Sylvii verba: *Fridericus Mar. bto Brandenburgensis, condi-
 turus Testamentum, quatuor ad se filios evocavit, Johannem,
 Fridericum, Albertum, & alterum Fridericum, Johannem-
 que, quod is major natu esset, in hunc fere modum allocutus
 ferretur: primus ego, ut nosti, dignitatem Electoratus Imperii
 in nostram familiam induxi, quum essem Sigismundo Cæsari
 ad modum familiaris. Nunc vocat me suprema necessitas, cu-
 raque mihi est, ne tantum decus in Domo nostra vilescat.
 Tibi, ut video, quieris & tranquillitatis est unicum studium.
 In Electoratu præter curam & assiduam laborem nihil inve-
 nies. Eam ob causam, si tua voluntate id possum, Marchio-
 natum Brandenburgensem, cui jus eligendi Cæsarem est con-
 cessum, Friderico, qui tibi ætate succedit, quique est vigi-
 lantior, & ad labores durior, quam Tu, viderur, testamen-
 to relinquam. Tibi Voiglandiam, Alberto quicquid Fran-
 conici juris possideo, & alteri Friderico partem Misnia.
 Cui Johannes: Existimavi, Pater, ante hunc diem, ebario-
 rem Tibi multo, quam me, Fridericum esse, cum illi sæpe
 blandirere, neque id ferre non agre potui. Nunc sententiam*
 D *muro,*

muto, & Te, Pater, amo, coloque, qui mihi orium, illi negotium, suprema voluntate dimittis. Extant hæc Æneæ Sylvii in Peuceri *Chronico*, & in *Genealogiis Brandenburgicis* Ge. Seufredi, nec non Reineri Reineccii, ut habent verba *Genealogica Deductionis, Electorum atque Marchionum Brandenburgg.* a D. Johanne Monningero, & Wenceslao Gurckfeldero adornatæ, quas in MScto elegantissimo videre licuit ap. Consultiss. Dn. Præsidem. Uti autem primo nihil in his de jure, quo Pater de Electoratu in præjudicium primogeniti testari potuerit, sed potius contrarium deprehenditur; ita secundo magis multo mirum est, qui dictus Autor des *Europaischen Herolds*, istud, quod fingitur, jus ex privilegiis Ao. 1476. ab Imperatore Friderico imperatis derivare voluerit, neque melius secum perpenderit, Fridericum Electorem Brandenburgicum, jam Ao. 1437. Testamentum condidisse, quod ipse Heraldus Scriptor ibidem confitetur, immo ipsum Fridericum Ao. 1440. adeoque totis sex & triginta annis ante, quam privilegia obtenta, e vivis discessisse. Conf. Arum. *Discurs. Jur. Publ. XX. §. 19.*

§. XI.

De Vasallo Imperii Ligio jam supra aliqua tetigimus §. V. & VIII. Jam paulo uberius hanc questionem ventilaturi primo dispiciemus; *Quis dicatur Vasallus Imperii Ligius?* Ubi antequam descendamus in ulteriorem rei enucleationem, aliquid monendum est circa ipsum vocabulum. Deducit rō *ligium* a *ligando* seu a *ligaris digitis* (cum olim barbaræ gentes dextrarum colligatione, ad fœdus amicitie conciliandum usæ fuerint, incisorumque pollicum sanguinem absorpserint) Camerarius, *Hor. Subcis. Cen. I. Cap. 6. n. 57.* Cæl. Rhodigin. *Leff. Antiqu. L. XII. Cap. 12.* quem morem Neapoli receptum fuisse testatur

testatur Jov. Pontan. *L. II. de rebus gest. Ferdinandi*. Sunt qui non quidem a *ligaris digitis*, sed a *ligando* *κατ' ἐξοχην*, Feudum Ligium dictum esse volunt, quod sub arctissimo fidelitatis vinculo conferatur. Godofr. Antoni, *Disp. Feud. l. 1. b. 3. lit. b. Ludwel Synops. Jur. Feud. Cap. III. p. 59*. Alia a *tilio*, insigni Gallorum, quasi Gallis primam debeat originem. Ita Forcatulus *de Feud. Cap. III. n. 1*. Singularem opinionem habet Dn. Eyben. *Elect. Jur. Feudal. Cap. III. §. 8*. ligiumque appellari putat, a Germanico *leihen*, vel *geliehen*, litera h, mutata in ch, vel g. Placet derivatio Dn. Schilteri, *ad Jus Feud. Alemann. §. 16. & 17*. cui ligium idem esse videtur, ac *ledig*, hinc *ledig Mann*, id est, homo ab omni obligatione alia vacuus & liber, unde Longobardi corrupte *Lidges*, *ligius* fecerunt. Frider. a Sande, *ad Consuet. Geldric. Cap. I. n. 25*. Schilter. *ad Struv. Jus Feudal. Cap. III. p. 9*. quam probat B. Dn. Cancell. Hertius, *de Feud. Oblat. P. II. §. 6. p. 523*. Videri autem posset, distinctionem hanc a DD. ideo fuisse excogitam, quod in chartis vetustis & barbaricis Vasallum interdum *hominem*, interdum *ligium*, rursus *hominem ligium* conjunctim appellari observaverint. Gifanius ad *Clement. Pastoralis. 2. §. rursus non est. d. sent. & re j. tit. & Clement. Romani §. Porro de Jurejur.* Uti e contrario Finckelth. *Disp. II. Controv. 10. Struv. Syn. Jur. Feud. Cap. III. Apb. 9. n. 2*. & alii istam divisionem rejecerunt, omne Feudum ligium statuentes, eoque dissidentes a sententia communi, quod ea ab accidenti formaverit divisionem. Per accidens quippe tantum fieri interdum certa aliqua persona, vel antiquior Dominus excipitur, quo casu Feudum *non Ligium* existere communiter docetur. Stryk. *E. J. F. Cap. III. quest. 43*. Ut nostrum super hac re mentem declaremus, ita putamus;

mus; si *Ligium* pro *obligatorio* accipimus, dubium non est, formaliter omne Feudum in sua natura obligationem ad fidelitatem involvere. Brükner. *Curios. Jur. Feud. 2b. 29.* Quod si autem *ligium* pro *obligatorio contra omnes*, ut habet textus, 2. *F. 99.* accipiamus, calculum nostrum etiam communi doctrinae adjicere non veremur. Dn. Eyben. *d. l. § 8.* Licet enim Feudum *Ligium*, & non *Ligium*, quoad firmitatem Vinculi Vasallitici ab invicem praecepte differant, quorum quod in illo praestatur, arctius, quod in hoc, laxius stringit, majus autem & minus alias rem non variant: respondemus tamen cum Dn. Eyben: *Si brocardico: Plus & minus non variant speciem, res morales vel juridicas subjiciemus, prope nullae earum remanebunt species. d. l. p. 34.* Caeteroquin illa Ligii qualitas, seu nexus arctioris ratio, non unam producit differentiam, ut mox videbimus. Conf. & Dn. Eric Maurit. *Post. Feudal. Decad. II. post. 10* Plura de Ligio singularia vid. ap. Petr. Gregor. Tholosan. *Syntagm. Jur. Univ. Lib. VI. Cap. 2.*

§. XII.

Sic igitur *Vasalli Imperii Ligii*, quia ratione subjectionis & Feudi simul tales sunt, *Recess. Imp. de A. 1521. Ordnung des Land-Friedens zu Worms. in pr. & de A. 1566. §. 46. pr.* Dn. Hert. *de Superior. revertor. §. 7.* frustra oblactantibus pluribus, quos summatim vid. ap. Iter *l. c. Cap. XIX §. 6. 7.* & Novissime Winzigero, *ad Stryk. Ex. Jur. Feud. Cap. XIII. quast. 16.* qui omnem subjectionis qualitatem ab Imperii Statibus indiscrète nimis auferunt; Imperatori tenentur fide ligia contra quouscunque, nullo anteposito Knichen. *de pact. vest. L. II. Cap. 5. n. 23.* Sunt enim Proceres Imperii nostri Imperatoris & Imperii non quidem homologi, uti Besoldus, *Tbes. Pract. Voc. Ligisch Lehni*, loquitur. (Confer, quae circa hanc vocem

vocem monet Petr. Gregorius, *System. Jur. Univerf. L. VI. Cap. 2. n. 25.*) Vafalli tamen arctiffime & cum vera quadam fubjectione obligati, id quod ipfi perinde paffi funt: Daß Sie ſich auch mit ihren Leibern, Landen, Leuten Ihrer Kayſerl. Majeſt. die ſich in allem für ihren rechten einigen Herren und Kayſer erkennen, ohne Mittel alſo unterworffen, daß Ihr. Majeſt. des alles mächtig ſeyn ſoll. ap. Hortleder. *L. V. de Cauſ. Bell. German. p. 44.* & in iuramento ſe obligant, tenore investituræ verborum: Als einem gehorſamen Fürſten des Reichs, und getreuen Vafallen zuſtehet zc. Myler. *de Princip. & Stat. Imp. P. III. Cap. 93. n. 2.* Et deberur ſuprema hæc ligietas ſeu hominum Ligium Principi Supremo non cognofcenti Superiorem, 2. *F. 52.* qui in Imperio noſtro Romano-Germanico eſt Imperator. Vultej *ad 1. F. 8. n. 22.* quia Feudum Ligium ſtrictè ſic dictum non poteſt recipi ab eo, qui recognofcit Superiorem, propter Obligationem præciſam, quam debet Ligius Domino ſuo. Cardin. Tuſch. *d. Concluſ. 149. n. 10.* Dubitarunt tamen minime etiam Duces & Comites olim hominio Vafallos ſibi obſtringere. Robert. Montenf. *ad A. 1173.* Petr. Bleſens. *Epiſtol. CLIII.* Alteſerra, *d. Cap. IX. p. 34.* ſed factum hoc fuit turbidis maxime temporibus, ubi anomalix multæ in Rempublicam, ejusque regimen irreperunt. Manet igitur, Imperii Vafallos eſſe Ligios, neque tamen inde ſequitur, eos per hoc ſua Feuda Imperatori vel aliis non poſſe refutare, quod jam ſupra impugnavimus. Refert quidem Vincent. de Anna, Baronem quendam Regni Neapolitani ob renuntiationem Feudi Ligii pro Rebelle fuiſſe declaratum. *Decif. rubr. de Vafallo decrepita arar. n. 148.* ſed hoc nihil ad noſtri Imperii Vafallos, & forſitan iſte

D 3

Baro

Baro dolose Feudum refutavit, quo de pluribus infra. Quæ enim quæsumus, ratio est, quod deterior debeat esse conditio Vasalli Ligii, quam istius, qui tenetur ad fidelitatem inferiorem. Sane, cum in majori dignitate Beneficiarios Imperiales positos esse constet, indignum fuerit, Vinculum istud arctissimum eo interpretari, ut propterea libertas onus Vasalliticum excutiendi interdicta censerî debeat, modo non sit intempestiva vel dolosa; *A. B. Tir. XIV.* quod prolixius prosequitur Rume-
lin. *ad A. B. P. II. Disp. 4. th. 19. cum seqq.*

§. XIII.

Vsque adhuc de Subjecto activo, seu Personis, quæ refutare possint, vel non possint, egimus. *Sub-jectum passivum*, seu cui fit talis Refutatio, constituit Imperator Noster AUGUSTUS, qui dicitur *Caput populi Christiani & Imperii. A. B. Tir. II. §. 3. Rec. Imper. de A. 1529.* §. Unde anfänglich belangend *1. Advocatus & Defensor Ecclesiæ strenuus Rec. Impor. de A. 1518. pr. & 1530 §. nachdem aber uns. 10. Capit. Joseph. Artic. 1. Wehner. Ob-serv. Pract. verbo Vogthey Ca. Hert Comment. de Lyro. Sect. I. §. 9. Goldast. Polit. Reichs-Handel. p. 324. & 608.* Domino igitur huic Feudorum Imperii directo, quin recte fiat Refutatio dubium non habet, siquidem justissimum est, ut beneficium in ejus, unde prodiit, manus resignetur, quando quis amplius idem habere non cupit; & totius Germaniæ hanc esse consuetudinem testatur Zasius, *de Feud. P. X. n. 55.* Uti vero de hoc ambigi non potest, ubi Imperator in Refutationem consenserit; ita fortassis scrupulus nasci possit, & quidem propter rationes generales supra §. IX allatas, *an etiam invito eo talis Refutatio procedat?* Nos ex generali dispositione textus *2. F. 38. inhæremus affirmativæ, & ne craniben*

craniben bis coctam apponendo tædium excitemus, ad superiora nos remittimus. Siquidem dissensus Imperatoris ordinariam & regularem Feudorum naturam neque nostro in casu immutat, sed obligatio Vasallitica propter rem contracta re deficiente eatenus emoritur. Winziger, *ad Stryk. Exam. Jur. Feud. Cap. XIX. quæst. 20.* Sunt tamen, quæ adhuc diximus, cum aliqua *ampliatione* accipienda, scilicet ut in ejusmodi Refutatione Feudorum Imperii Imperatori facta *Imperium nostrum* non excludatur, sed Refutatio simul in ipsum fiat. Inde in Capitulationibus *Caroli V. art. 24. Ferdinandi I. art. 23. Maximiliani II. artic. 26. &c. Leopoldi artic. 30. & Joseph. art. 29.* Wann auch Lehn dem Reiche und Uns eröffnet: qua formula etiam usus jam ante Carolus IV. in *A. B. Cap. VII. §. ultimo* verb. als mit einem Gut an Jhn (nempe Regem Roman.) und das Reich gefallen. Necessario hinc sequitur, *non posse Imperatorem ejusmodi Feuda si contingat sibi refutari, nisi in Imperii commoda convertere;* & quidem, vi Capitulationum, non aliis iterum concedi, sed destinari debent, cum Electorum consensu, ad sumtus faciendos in ea, quæ ad Imperii decorem, utilitatem ac necessitatem, imo ad sustentandam ipsius Imperatoris dignitatem, ubi propriae opes eo non suffecerit. Vid. *Capitul. Josephi Artic. XXIX.* cum præcedentibus. Licet enim duos tantum casus aperture expriment verba Capitulationum (verb. Wann auch Lehn dem Reich und Uns durch Todesfall, oder Verwittung eröffnet) ea tamen etiam ad casum *Refutationis* recte extendit *Limæus ad Capit. Carol. V. voc. eröffnet p. 267.* Quod cur adhuc observatum non fuerit, non tam ex arcana quadam ratione Status Domus Austriae, ut aliqui, qui omnia in invidiam Augustæ Familiæ inter-

inter.

interpretantur, quam ex gravissimis causis contigisse crediderim. Neque obstat dispositio A. B. ubi hæc habentur: **Und ob derselben Fürstenthum eins oder mehr dem Reich ledig würde, so soll und mag ein Röm. König, der zu den Zeiten ist, damit thun und handeln, als mit seinem Gut, an ihn und das Reich gefallen.** *Artic. VII. §. 5.* Nam totus contextus ostendit, sermonem ibi esse de Feudis Electoralibus, iisque Secularibus, quæ quantocyus redintegrari Imperii quam maxime interest, quamvis, annon & hic Electorum consensus adhiberi debeat, decisionem nostram facere nolimus. Notum est, quibus argumentis in causa Bavaro-Palatina superiori seculo hac de re utrinque decertatum fuerit, dum pro Palatinis affirmantibus, præter *Manifestum*, & Caroli Ludovici, *Vindicia Causæ Palatina*, Autore Pseudonimo Jo. Joach. a Rusdorf, & *Eversio Electoratus Bavarici*, pro Bavaris negantibus, præter *Anti-Manifestum* Maximiliani, *Afferrio Electoratus Bavarici*, Jo. Adeltreiteri in publicam lucem prodierunt, & hæc imprimis quæstio magno conamine in utramque partem ventilata fuit. Confer. *Londorpius, Tom. I. L. 6. c. 15. seqq.* & *Iterus, de Feud. Imp. c. VII. §. 15.*

§. XIV.

Regia *Regis Romanorum* dignitas, post Imperatoriam, proximum sibi vindicat in Imperio nostro locum. Hinc passim vocatur *Caput Imperii post Imperatorem*. *Rec. Imp. de A. 1555. §.* **Und im Fall, da die Kayserliche Majest. 66. & de A. 1564. §.** **So unterstunden sich 2c. Arum. Disc. Jur. Publ. IV. p. 48.** quod jam ætati superiori libuit, ut Regem Romanorum dignaretur nomine *Co-imperatoris*, quemadmodum Otto II. Rex, vivente Pa-
tre,

tre, ipsi sibi id nominis tribuit, in charta antiqua, apud Guillimann. *L. II. Habsburg. 7. p. 55.* De alia Regis Romanorum potestate nunc non erimus solliciti, tantum quid circa Refutationem Feudorum Imperii obrineat, & an eadem quoque Regi Romanorum fieri possit, merito dispendiendum. Res, nisi fallor, distinctione expediri optime poterit. Aut enim in locum demortui Augusti Rex ab Electoribus substituitur, in Cæsarem mox promovendus, & hic ab ipso Imperatore non nisi nomine differt. Schweder. *Intrad. ad Jus publ. P. Spec. Sect. I. Cap. 3. n. 8. segg.* Aut vivo Cæsari sufficitur, ut esset, qui Imperatori aliquando succederet, & in Imperii administratione adlisteret. Indultu enim Cæsareo eum negotia Imperii suscipere verius dicitur *Rec. Imper. de A. 1555.*

§. Und nachdem bey Vergleichung. in verb. Demnach haben Wir in Krafft ic. 18. Capitul Maximil. II. art. 15. Rudolphi II. art. 32. Ferdinandi III. artic. 49. Ferdinandi IV. artic. 47. vid. late Iter. de Feud Imper. Cap. IV. §. 8. 9. Cui propterea Principes & Ordines nulla tenentur fide, aut jurejurando, nisi post mortem Cæsaris. vid. Capita Transact. Swinfurtens. inter Carolum V. & Electores, in electione Ferdinandi, de A. 1532 apud Sleidan. *L. IIX. ad b. a. p. m. 223. Arum. Disc. Jur. Publ. XXII. tb. 42.* Patet jam ex hisce, vel nobis tacentibus, Regi Romanorum, qui supersite adhuc Imperatore eligitur, Feuda ab Imperii Vasallis non posse refutari, æque uti nec investire quempiam, & in Vasallum recipere potest. Destituitur enim potestate tali, & quamvis aliquando ejusmodi aliquid sibi attribuerint Reges, ceu inprimis ex Recessibus Comitiorum a Ferdinando I. nomine Fratris Caroli V. habitorum apparet, id tamen ex aliis Imperii Sanctionibus interpretationem atque restri-

E

restri-

restrictionem accipere debet; aut ita intelligendum est, ut ipsi Imperatores ampliolem, quam quæ alias competit, ipsis potestatem concefferint; imo de Ferdinando I. constat, non raro eum plura sibi sumisse, quam habuerit in mandatis, & ea rata atque grata, quorum e re fuerat, Ordines habuisse, id quod in negotio Religionis non semel factum, Cæsarem etiam inde graviter aliquando offensum observare licet. Aliud ergo dicendum est de Rege Romanorum Interregni tempore electo, ad quem solum pertinent omnia, quæ in A. B. de potestate Regis Romani disponuntur, non ad Coelectum Imperatore superstite, quum potius Chrysoballæ repugnet, ut vivente adhuc dum Imperatore alius in Regem eligatur. Talis igitur cum omnia possit, quæ Imperator, utpote a quo non re, sed solo nomine differt, ecquis dubitaverit, etiam Imperii Feuda ipsi posse refutari? Et petimus, quoad hanc in specie potestatem, argumentum ex A. B. *Tit. V. §. 1.* ubi disponitur, quod Regi Romanorum, æque ac Imperatori, investituræ *Feudorum Principalium, & illorum, quæ Sahn-Lehn* vocantur, reservari, neque Vicarii eam moliri debeant. Unde certa collectio: Si Rex Romanorum Feuda Ordinibus dare potest, sequi, quod & hi ista ipsi vicissim refutare possint. Diximus, *omnia posse electum Regem Romanorum, quæ potest Imperator.* Scilicet jamdudum evanuit illa superstitio, qua olim creditum fuit, demum a Coronatione Pontificia, & titulum & potestatem suam Imperatores consequi, cui vanæ Pontificum prætensionis uti semper cordatiores Cæsares contradixere, & quidem *Ludovicus Bavarus* Constitutione publica; ita dignus tanto Imperatore Successor *Guntherus* Rex, ex illustri Gente Schwarzburgica, eandem renovavit. Ludoviciana

na satis nota est, sed quum de Güntheriana non æque constet, igitur non erit ab re eandem hac occasione in publicam lucem protrahere. Habet autem ita: *Cum Prædecessor noster Dominus Ludovicus felicitatis recordationis, Romanorum Imperator, Legem condiderit, in qua decrevit, Electum in Frackfure in Regem Romanorum a Principibus Electoribus, aut majori eorum parte, administrationem Imperii ante confirmationem Papalem, habere plenam & omnimodam: Nos, habito Principum nostrorum consilio tam Spiritualium quam Secularium, post electionem nostram ab omni Clero & Populo probatam & confirmatam, eandem Legem hoc edicto nostro in perpetuum valituro renovamus & ratificamus, renovatamque & ratam esse jubemus, decernimusque omnes Processus adversus illam institutos fuisse & nullos esse, Pontificumque Romanorum acta & dogmata adversus eam habita Christiana doctrina & Apostolica repugnare, cum ipse Pontifex secundum omnia jura, divina & humana, debeat subesse imperio, nec Imperator in temporalibus illi aut ulli personæ in terris subjectus esse noscatur. Quenam ergo hæc superbia est? Quæ nova & inaudita tyrannis, ut Princeps Romanorum legitimis suffragiis electus, publicæ libertatis Autor, libertate privetur? Ut, cujus esse debeant omnia, ipse non sit suus? Quapropter, ex dictorum Principum a Fidelium Imperii maturo consilio & instantibus precibus, jura Imperii adversus quamcunque personam, quæcunque aliquid in perniciem & destructionem ejus attentare, aut huic nostro edicto & confirmationi contraveni ausa fuerit, strenue viriliterque propugnando, suscepimus, ipsi Principibus ac Fidelibus firmum auxilium fideliter promittentes & suscipientes, declaramus, omnes eos, qui contra hanc nostram confirmationem aliquid dicere aut facere, vel dicentibus aut facientibus consentire præsumserint, tanquam nostros & Imperii rebelles omnibus*

E 2

bene-

beneficiis, gratiis & dignitatibus, quæ ab Imperio tenent, ipso jure & facto esse privatos, sicuti nunc, & ex tunc eos privamus: Insuper crimen læsæ Majestatis eos intrinsece sancimus, & penis omnibus in criminis læsæ Majestatis reos statutis subjacere. Datum in Oppido nostro Franckfurt. VI. Idus Martii, Anno ab incarnatione Domini MCCCXLIX. Anno vero regni nostri primo.

§. XV.

Restat, ut de generalibus Imperii Vicariis videamus, quorum potestas quidem amplissima est, unde etiam Imperii Provisores in A. B. Cap. V. §. 1. salutantur, eoque tamen non extensa, ut jus investendi de Feudis Principum, & illis, quæ vulgo *Fahn und Scepter-Lehn*, i. e. vexillifera dicuntur, comprehendat. Expressa enim Chryfobullæ Constitutione d. l. collatio illorum Feudorum interdicta ipsis reperitur. Cum autem nihil ibi habeatur de Refutatione, quid hic juris obtineat, non ab re quaeritur? Nos putamus, ad ductum A. B. distinguendum esse inter Feuda Principum & vexillifera, quibus etiam Comitatus & Baronatus Imperii comprehendimus, cum Reinking. de Reg. Sec. & Eccles. Cl. IV. cap. 16. & inter alia minora hanc qualitatem non habentia. De his, non de illis investendi potestas Vicariis, Palatino atque Saxoni, Electoribus concessa est, sic tamen, ut postea electo Romanorum Regi seu Imperatori de novo jura præsententur, antea Vicariis solius Imperii nomine præstita, quæ ipsa ratio in Textu A. B. ibidem additur. Unde concludimus, & Refutationem non nisi minorum Imperii Feudorum, Imperii Vicarios recipere posse, non majorum, Principalium scil. atque vexilliferorum. Ratio prioris est, quia qui dandi habet potestatem, ille etiam, & quidem multo magis recipiendi facultatem habere

habere intelligitur; aut, si forte Refutatio fiat in gratiam Descendentium & Agnatorum, dum inde nullum prorsus Imperio præjudicium nascitur, & de jure id licitum est, non apparet dubitandi causa, cur id Vicarii posse non debeant. Sed diversa longe *posterioris* est ratio. Dum enim omnis circa Majora illa Feuda investiendi & conferendi potestas Vicariis adempta solumque Imperatori vel Regi Romanorum reservata fuit, sequi videtur, quod circa ea omnia isti in statu quo relinquere, & per consequens etiam Refutationes ad istos pertinere non debeant. Sive enim in manus Domini seu Imperatoris eas fierent, expectandus utique erit Imperator, cujus hac in causa partes non gerunt Vicarii; sive Descendentium aut Agnatorum in gratiam refutarentur Feuda, & tum hisce opus esset Imperatoris investitura, quam iudem ejus nomine imperari non possunt Vicarii. Neque obstat, quod invito etiam Refutationem fieri posse supra docuimus, unde consequi videtur, ut & in defectu Imperatoris quibuscunque interea Imperio præsentibus eadem queat perfici. Nam hæc alia quæstio est, eo nimirum tendens: annon tempore Vicariatus & Interregni ullo modo Refutatio Feudi alicujus Imperii procedere possit, ita ut ex parte saltem Relutantium ea effectum habeat; quam non simpliciter negamus, quamvis tamen ista res non Vicarios, sed futurum potius novum Regem vel Imperatorem tangat.

§ XVI

Vix operæ pretium fuerit, de eo disquirere: *an Pontifici Romano, vacante Imperio, Feuda Imperii refutari possint?* Notum enim est, quam temerario ausu Antistes ille terreni simul & cælestis Imperii jura a DEO sibi commissa somnians, *Limnæ, J. P. L. III. Cap. 12. n. 11. 12. &*

ibi in addit. vacante Imperio nostro administrationem ad se pertinere, & cum Imperii Feudis pro lubitu agere sustinuerit. *cap. licet ex suscepto. 10. §. liceat X. de foro compet. cap. un. ne sede vacante aliq. innov. in extrav. Joh. XXII. Clementin. Pastoralis 2. §. nos tam ex superioritate. de Sentent. & de Re judic.* Cui postea assensum præbuerunt, nescio, quo zelo abrepti Viri haud infimæ cavæ, (inter quos etiam Grotius, *de Jure Bell. & Pac. L. II. Cap. 9. §. 11. n. 4*) Vicariatum Pontifici (vi cujus de Feudis Imperii Romani investire, & per consequens etiam Resutationes talium Feudorum admittere ille possit) asseverare non dubitantes. Sed ex quo sapere fascinatus quondam Pontificum astutia mundus didicit, & publicis Imperii Constitutionibus obex arrogantæ huic positus fuit, pro dubii hujus resolutione vel verbulum amplius proferre velle res esset oppido hominum otio suo abutentium. *Conf. Iter. Cap. IV. §. final. Arum. d. Discurs. XIII. eb. 54. cum seqq.*

§. XVII.

Vidimus adhuc Resutationem Feudorum Imperii quæ fit *in manus Imperatoris*. Præterea etiam iis, qui beneficio primi concedentis successuri sunt, i. e. *Agnatis* recte resutatur Feudum Imperii, de quo dubium esse non potest, cum Jura Feudalia Communia, a quibus quoad Imperii Feuda quoad hoc non est divortium, id generaliter ita disponant. Veniunt autem in latiori significato nomine Agnatorum *Descendentes* æque ac *Collaterales*. Illos Dominus tam de Feudo novo quam de antiquo infeudare tenetur. *2. F. 14. 2. F. 39. Cöppen. Obs. Feud. II. X. n. 48. Mynsing. Cent. VI. Obs. 23. n. 3.* id quod & in Imperii Feudis, in casu ubi Pater in gratiam filii resutaverit, non aliter obtinere evidens est. *Collateralibus* sive

five *Agnatis* Feudum *antiquum* refutari posse æque dubio caret, cum iisdem in prima concessione jam fuerit prospectum. Siquidem Dominus, qui Principem istius familiae atque agnationis investivit, non tantum investito, sed & istius liberis ac posteris ex eo descendentibus beneficium illud concessisse intelligitur 1. *F. 1. §. 2.* Conf. *Tabor, de Refuras. Feud. Cap. III. §. 8.* Ab hac Juris Feudalis communis dispositione cum nullibi discessum fuerit, res est manifesta, & refutari posse hisce *Agnatis* Feuda, & teneri Imperatorem, si justa fuerit Refutationis causa, ut eos investiat. Feudum vero *novum*, quod initium habet in persona Investiti, in *Agnatum* non transfertur, sed Domino aperitur, quia Refutatio pro alienatione habetur, quoties ei fit, qui jus succedendi non habet. Rosenthal, *de Feud. Cap. IX. Concl. 72.* Sibi enim & posteris suis Feudum accipiens prospicere voluisse censetur 2. *F. 11.* At Frater non est ex posteris 1. *F. 20.* hinc cedendo tali, ut & cuivis extraneo nihil agitur. *Ludwel. l. c. Cap. XV. p. 312.* nisi sit concessum jure Feudi antiqui 2. *F. 12.* de quo vid. *Struv. S. J. F. Cap. III. Apor. 3. 2. F. 18. Mynsing. Centr. IV. Obs. 84. n. 2.* Quod idem de Refutatione Feudorum Imperii tenendum. Sciendum autem est, Refutationem fieri *Agnatis* vel *remotioribus* vel *proximioribus*. *Priori* etiam *casu* (nam de *posteriore* minus dubii est) subsistit Refutatio, quia in prima Investitura jam comprehensi; adeoque nihil in præjudicium Domini agitur, nec ille investituram denegare potest, quam *Agnatus* debito termino petere tenetur. *Myler. ad Rumelin. A. B. P. II. Diss. 4. rb. 4. lit. b.* Licet quoque proximiorum consensus adhibitus non fuerit, nihilominus tamen saltem tamdiu ea valet, donec successione ordine ad ipsos devoluto revocandi jus

jus obtinuerint. Liberum autem erit proximioribus,
 ubi in Refutationem non consenserunt, intra tempus a
 jure concessum 2. F. 26. §. Tertius. 2. F. 9. §. 1. Feudum,
 si pretio interveniente Refutatio facta, hujus restitu-
 tione redimere, & jure *πρωιότητος* uti. Cöppen. d. l. n. 49.
 Hotomann. Vol. I. Conf. 4. Dico: si pretio medianze Re-
 futatio facta; secus ergo si gratis, quo casu remotioris
 mors expectanda, sicuti etiam ita in Camera Imperiali
 judicatur, teste Rosenthal. de Feud. Cap. IX. Concl. 52. n. 14.
 Hac occasione computatio graduum sub censuram venit,
 ut appareat, quomodo Refutatio vel proximiori vel
 remotiori facta dicatur. Decisio autem hujus quæstio-
 nis non ex Jure Canonico, sed Civili potius petenda.
 arg. 2. F. 37. ubi Feudum ad Agnatum proximiorum per-
 venire dicitur, *secundum ordinem gradus, qui continetur
 in legibus.* Atqui mentione Legum simpliciter facta,
 Leges Romanæ eminenter intelliguntur, §. 2. I. de Fur.
 Nar. Genz. & Civ. Finckelth. Disp. Feud. 1. Controv. IX jun-
 ctis textibus, quos allegat Dn. Tabor. d. dissert. Cap. III.
 rh. 10. Proximitas autem hæc utrum respicere debeat
 primum acquirentem, an possessorem Feudi ultimum,
 usque quaque adeo expeditum non est. Prius colligunt
 nonnulli ex 2. F. 11. 2. F. 50. in fin. quin omnes succedentes in
 Feudo primo acquirenti succedere dicantur, & quando
 de Successione primi Investiti agitur, ineptum foret,
 principium ad ultimi Vasalli, de cujus successione non
 quæritur, referre conditionem, cum tamen videatur a
 Majoribus, eorumque Investituris capi beneficium.
 Bald. Conclus. 137. n. 1. Hotom. Disp. Feud. Cap. 19. Sed
 evanescent hæc rationes, si placitorum Feudalium lima
 castigentur. Vid. 1. F. 1. §. 2. & §. 4. ibi: *ultra fratres pa-
 truales.* 2. F. 50. Proximus enim ille dicitur, qui pau-
 ciori

cioribus gradibus a defuncto, vel, nostro casu, ab ultimo possessore distat. § 5. & 6. *F. de legit. Agnat. Success. l. 1. §. proximus §. ff. unde Cogniti.* Eyben. *Elect. Jur. Feudal. Cap. VII. §. 10.* & licet omnes primo acquirenti succedere dicantur, hoc tamen non nisi mediante ultimo defuncto vel possessore contingit. *Consil. Marburg. Vol. IV. Consil. 22. n. 10. Winzig. ad Stryk. l. c. Cap. XVI. quæst. 17.* In Feudis Imperii Electoralibus, & aliis similibus, quæ primogenituræ jure utuntur, expedita res est, Successionem linealem obtinere inter Collaterales, licet adsint Agnati gradu proximiores in lineolis remotioribus, utcumque etiam a primo illo acquirente descendentes. 2. *F. 50. A. B. Tit. VII. §. 2.* Competit igitur Feudi refutati revocatio illi, qui in linea speciali refusanti quoad gradum est propior, non illi, qui in linea communi primum acquirentem forte gradu propius attingit. *Covarruv. Pract. quæst. T. II. Cap. 38. n. 9. §. Sexto Regia. Arumæ. Disc. XXI. rb. 21. Struv. S. F. F. Cap. IX. Apb. 7. n. 4. §. seq. Eyben. d. Cap. VII. §. 11. 13.* Feudum enim semel lineam ingressum complectitur omnes eos, qui in tali linea sunt, & quidem ad succedendum habiles. *Petr. Tarnov. de Feud. Meckl. Cap. II. Sect. 3. §. 33.* Quemadmodum & ita inter Familias Saxonicas Illustres Altenburgensem & Vimarientsem deciso Imperiali conclusum esse refert *lterus. de Feud. Imper. Cap. XV. §. 6. cum seqq. Add. Stryk. de Success. ab Intest. Differt. VII. §. 51. B. Dn. Hert. T. II. Opusc. de Spec. R. G. F. Rebusp. S. & II. §. 9* & qui hanc materiam plene discussit, Dn. Textor. in *Præcip. de Success. Lineali & Matriss. pro Success. Lineali* rb. II. cum seqq. Quodsi autem Feudum fuerit divisibile, ubi plures adsunt ejusdem gradus Agnati propiores, vel omnes si velint, vel aliqui tantum, scilicet pro rata sua parte retrahendi facultatem habent. *Hartmann. Pistor. L. II*

*qu. 6. n. 30. Reinking. de Jure Retract. quæst. II. n. 218. Quæ-
 ritur autem hic, an, qui Feuda refutarunt, iterum ad eadem
 pervenire possent? Ubi varii Casus discernendi. Si Pater
 ex amore Feudum antiquum refutaverit filio, is autem
 ante Patrem, sine descendantibus moriatur, ob cessan-
 tem causam Feudum reverti ad Patrem docet Mynsing
 & ita judicatum in Camera probat *Cent. III. Obs. 93.* Vi-
 de tamen singularem exceptionem ap. Manentem, *Con-
 sul. XLVI. §. 71. seqq.* Eodem pertinet casus, si avus,
 non contradicente filio, Feudum in nepotem transtu-
 lerit, hic vero sine liberis decesserit, ubi in eum ad Avum,
 aut si is non amplius in vivis, ad Patrem redit. *Rosen-
 thal. Cap. VII. Concl. 14. Stryk. Ex. Jur. Feud. c. XVI. §. 2.*
 Alius casus est apud Myler. *addit. ad Rümelin. A. R. P. II.
 Diss. 4. th. 27.* Quidam Imperii Princeps refutavit Feu-
 dum paternum in favorem fratrum suorum, reservato
 tamen jure succedendi, si fratres ejus sine masculis de-
 cederent. *Quæritur utrum altero tantum ex fratribus sine masculu-
 li decedente, frater refutans succedere possit? Et affirmatur,
 per l. falsa demonstratio. §. fin. ff. de Condit. & demonstr. l.
 heredes mei §. 1. ff. ad Sc. Trebell.* Ita respondit olim
 Modestus *Pilgor. 1. Conf. V. qu. 33. n. 55. seqq.* Facit Kirchof.
Conf. X. passim. Sed verum hoc puto tantum de ea parte
 Feudi, quam Frater præmortuus possedit. Aliam quæ-
 stionem ibidem proponit Myler. *An proximior Agnatus,
 qui Refutationi in remotiorem Agnatum consentit, mortuo
 remotiore in Feudum refutatum succedat? Ubi negantem
 adducit Jac. de St. Georg. de Feud. vers. & cum pact. n. 36.*
 Affirmantes autem laudat Bocerum, *de Success. Feud. l. n. 88.*
 & Laur. Kirchovium, *V. Conf. 10.* Apparet inde Refuta-
 tionem aliquando, etiam ubi nihil expresse reservatur, taci-
 tam inesse conditionem atque reservationem, & sic con-
 futui*

stitui medium quoddam inter alienare & retinere, uti quosdam Resutationem explicare supra ex P. Christianæo monuimus §. IV. Consultius tamen haud dubie est, ut, qui ea mente resutare vult, id semper cum expressa reservatione faciat; ne deinceps ipsi exceptio Resutationis realis objiciatur. Conf. Manentum, *Consil. XLVI. n. 72. segg.* Regulariter enim hoc agitur, ut, qui cedit jus suum vel Domino vel tertio, nihil sibi reservet, nisi aut expressum id sit, aut a lege & moribus tacite præsumatur reservatum. Schilt. *al. Jus Feud. Alemann. c. LXXI. §. 1.* Certe de Agnato, qui Feudum alteri resutat, ita expresse disponit Jus Feud Alemannicum, verbis: Und ist, daß ein Mann siech ist worden, und hat Lehen von einem Herren, der hat nicht Lehen Erben, Ihn bittet einer sein Freund, daß er seinem Herren das Lehen auffsaid, bey einem des Herren Mann. Dies thut der siech Mann, der Bort giebt dem Herren das Lehen auf, der Herr leihet dem Mann das Lehen. Der Mann unterwindet sich des Lehen mit des Herren Borten. Das ist die Gewähr izund. Der Mann genießet (geneset) und bittet seinen Freund, daß er seinem Herren das Gut wieder auffgebe, und ihn das Bitt wieder zu leihen. Der Freund versaget ihm das mit Recht. Und ist auch, daß er ihn gewähret, und kommen sie beyde für den Herren, und bitten ihn beyd, der Bitt versaget er ihn mit Recht, oder will er, und gewähret sie, das ist an seinem Willen. Vid. Schilterum, *l. c. p. 210.* & confer Manentum, *l. c. n. 97. segg.* Plura adhuc disquiri hic possent, v. gr. de qualitate Feudi, an ea per hoc mutetur, dum resutatam ad resutantem reuertitur. Sed quia prope-

F 2

randum

randum est, tantum Articulus aliquos huc facientes ex Juris Feudalis Alemannici illo Codice MS&co, quem supra laudavimus, hac vice apponemus, quia in editionibus impressis vel plane non, vel aliter concepti inveniuntur. Ita autem legitur, *fol. LXXXIII* Siebet ein Mann sein Gut auf seinem Herrn, und bittet den Herrn, daß er das seinem Sune leyhe, das heisset nicht Erbe: Lehen (i. e. Paternum, sed novum) wann das einem Mann ansterbet. Et porro, *fol. seq.* Wer sein Erbe: Lehen aufgibt, und das anderster empfahet, darnach heisset es nicht Erbe: Lehen. Ratio hujus dispositionis quoad filium aperta est, quia Feudum antiquum seu paternum sola successione a defuncto acquiritur; quare quodcumque Feudum non ita defertur, sed vivo Patre acquiritur, id non amplius est antiquum, sed novum. Vid. Manentum, *l. c. n. 82.* Exceptio est in *2. F. 14.* Conf. Schilter. *Comment. ad J. F. A. c. 70.*

§. XVIII.

Subjicimus adhuc paucis Resutationem Feudorum Imperii factam *extraneis personis*, quæ ideo regulariter non valet, quia nullo plane jure munitum possessorem habet. Est enim talis Resutatio mera alienatio, jure Feudali prohibita. *2. F. 52. 2. F. 55.* Hotomann, *Vol. I. Consil. 4.* Borcholden, *de Feud. C. HX. n. 57.* Et cum jura Vasallo concedunt illis, qui spem proximam & radicatum habent, resutando gratificari, eo ipso interdictam volunt cessionem, quæ sit illi, qui jus cessum detinere non debet. arg. *l. 7. pr. C. de pras. vipt. 30. annor.* Quod si igitur ejusmodi alienatio contingat, ea vel gratis, vel accepta pecunia perficitur. Si gratis degenerabit in donationem, quæ interdicta. *2. F. 9. §. 1.* Sin accepta pecunia,

pecunia, accedet ad Emptionem & Venditionem, & nemo citra debitum Imperatoris & Agnatorum consensum se abdicare potest beneficio in gratiam extranei. 2. F. 39. 45. Quæ rationes cum generales, & omni Feudo communes sint, obtinent etiam in Feudis Imperii. Procedit tamen sine dubio & hic istiusmodi Refutatio, si cum consensu Imperatoris, & omnium eorum, quorum interest, ea fiat. Ita enim nemini fit præjudicium, & cessant omnes rationes prohibendi. Sed, *quid si consenserit quidem Imperator, non adhibito tamen consensu proxime succedentium?* Nulla utique erit talis Refutatio, & retrahere possunt, qui jus ex investitura habent, per communia Juris Feudalis principia. Thesaur. *Decis. Pedemont. XCIX.* Schrader. *de Feud. P. IIX. Cap. 8. n. 11.* Sed illud disquiri possit; *annon in talicasu Refutationi contradicentes & retrahentes ad pretium restituendum teneantur?* Quam quæstionem movet in causa Palatino-Bavarica Jo. Joach. a Rusdorf, & recte pro negativa concludit. *Vindic. Cause Palat. Cap. XIII. §. 10. seqq.* Quoad Imperii nostri jura singulare est, quod Regi Bohemæ & Electoribus specialiter indultum *A. B. Cap. X. §. 2.* ut bona Imperii Feudalia etiam sine consensu Imperatoris quocunque titulo sibi comparare possint, non obstante prohibitione, & gravi interminatione. 2. F. 52. & 55. Unde recte concludimus, talia etiam per Refutationis modum in ipsos tanquam in extraneos transferri posse, sic tamen, ut simul onera Imperio præstanda in se recipiant. Licet enim Constitutionis Carolinæ verba obscuriora sint, & a Commentatoribus varie exponantur, dum Rumelinus, *ad b. l. Diff. 8. §. 32* de omnibus Feudis indistincte eam loqui, & Imperatoris consensum requiri putat, verior tamen videtur eorum sententia, qui utrumque hoc negant, quia ex

textu evidenter apparet, privilegio Regi Bohemiæ & Electoribus tributo Carolum IV. communi Juri Feudali voluisse derogatum. Et ita post Buxtorfium, *ad A. B. Th. 93.* & Arumæum, *Discurs. V. th. 10.* sentiunt quoque Limnæus *ad A. B. Observ. 1. seqq.* Becker. *Synops. Jur. publ. L. II. Cap. 5. alii.* Privilegio haud impari gaudent Archi-Duces Austriæ, quo Feuda Imperii quocunque titulo acquirere possunt. Vid. Limnæus, *J. P. L. V. c. 2. n. 32.* Unde dubium non est, idem etiam ad Refutationes extendendum esse. Non possumus hic, dum Feudorum Imperii extraneis, vel in eorum gratiam refutatorum meminimus, sicco pede præterire illum morem, quo, superioribus maxime seculis, Episcopatibus, Monasteriis & Cœnobiis Feuda concessa, & favore piarum causarum, ejusmodi Refutationes a Feudorum Dominis ratæ habitæ, imo amortizationis, ut vocarunt, titulo plenissimo jure bona in Clericis translata fuerunt. Tabulas talium Refutationum & inde secularium concessionum plurimas invenire passim licet apud Vadianum, *de Collegiis & Monasteriis Germ. Vett. Miræum, Codice Donationum piarum, Besoldum, in Documentis redivivis Monasteriorum Wirtembergicorum,* & alios; lubet tamen exempla earum nonnulla, quæ lucem publicam nondum aspexerunt, in medium producere, quæ Lectori non ingrata fore putamus. Primum igitur continet Refutationem Feudi in gratiam Monialium llimensium factam cum consensu Comitum Schwarzburgicorum, A. MCCXC.

Nor, Guntherus, *DEI Gratia Comes de Schwarzburg,*
 & nos, Henricus & Guntherus, *Comites de Schwarzburg,*
 & Domini in *Blanckenberg,* presenti litera recognoscimus,
 quod omnia bona, quæ strenuus miles Conradus, dictus
Weyger, sita in Villa Willersleibin & extra Villam, quæ
 a nobis

a nobis in Feodo tenuit, & ad manus nostras publice resignavit, dedimus & proprietavimus, ad preces ipsius, Conventui Sanctimonialium in Ilmene, cum omnibus pertinentiis & iuribus, sicut a nobis tenuit, ipsis dominabus libere perpetuo possidenda. Super ea presentem litteram dedimus, sigillorum nostrorum munimine roboratam. Testes huius rei sunt milites strenui, Theodoricus de Wiltrisyben, Fridericus de Wizeleyben, Fridericus de Angelrode, Otto de Curia, Bertholdus de Grūzen, Heinricus de Grūzen, Theodoricus de Wizeleyben, & plures alii fide digni. Acta sunt hæc A. Dn. M. CC. LXXXVII. Cal. Mart.

Succedit alterum, similis argumenti, de A. MCCCX.

Nos, Henricus & Guntherus, Fratres DEI Gratia Comes de Schwarzburg, Domini in Blanckenberg, recognoscimus publice protestando, quod constitutus in nostra provincia strenuus miles, Conradus dictus de Ulstede, afferens, quod quedam bona, quæ a nobis actenus tenuit in Feodo, scilicet in Suntrente, marcam & dimidiam pensionis annuæ, quæ dantur de uno manso & dimidio in Haysperg, dimidiam marcam & dimidium fertonem (ferro est quarta pars marcæ) Friburgensis argenti annui census, quæ dantur de uno dimidio manso, cum una Curia ac Vineæ, ac aliis pertinentiis legasset Monasterio Ordinis St. Benedicti in Salvelt, & nomine testamenti assignasset, quemadmodum bona prædicta idem Conradus nostris manibus libere resignavit & resignavit in his scriptis, cum hoc rogans humiliter & devote, ut dicta bona præfato Monasterio, pro anima sua & suorum Progenitorum remedio appropriare, seu in proprium dare dignarentur. Nos igitur dicti Conradi precibus favorabiliter inclinati & prædicta bona propter Deum, & ad humilem ejusdem Conradi rogatum cum omni jure, usufructu, obsequio & honore, quo præmemoratus Conradus hucusque possedit, prædicto Monasterio

sterio in Salvele appropriavimus, seu appropriamus per presentes, ita quod nobis, ac omnibus nostris Successoribus in dictis bonis penitus juris nihil in antea reservamus, sed potius contulimus, ac conferimus ad sepe dictum Monasterium in Salvele liberaliter in his scriptis; renunciantes igitur pro nobis ac omnibus nostris Posteris, omnibus exceptionibus Juris & facti, quibus sepe dicta appropriatio in posterum possit in toto vel in parte impediri, seu aliquatiter infirmari. In cujus facti testimonium, & fidem pleniorē præsentem litteram sigillis nostris fecimus simul roborari. Facta est hæc donatio anno Domini MCCCX in die Apostolorum Petri & Pauli.

Addimus prioribus duobus adhuc tertium, Resutationis scilicet A. MCCCXXVI. factæ, & hisce literis comprehensæ:

Ne cupiditas, mater litium, inter temporales hoc efficiat, quod filii mortalium ad res temporales injuste presumant extendere manus suas, proinde inter homines mortales actum est, quod acta temporalia & mortalium scripturarum testimonio perennent. Abinde est, quod nos Guntherus, Senior, DEI Gratia Comes de Schwarzburg, Dominus in Blanckenberg, omnibus has litteras visuris cupimus esse notum, tenore presentium protestantes, quod reverendus in Christo Pater & Dominus, Dominus Theodericus, Abbas totusque Conventus Cenobii Celle Pauline, Ordinis S. Benedicti, iusto emtionis titulo, ab Hermanno de Grüzbein & sororibus suis Adytheide & Jutte, quondam Beginis, comparavit duas marcas census annui, & decem pullos, octo caseos, quartale pise, quem inquam censum nunc pro tempore tanquam inquitivi eorundem bonorum solvant in Villa Sunt-Reimte, H. dictus Ranzmann, & Conradus dictus Undeo de Vosseben, una cum pullis, caseis & pisa prædictis, & in Villa Nawinden Guntherus, filius Velavini, dimidiam marcā tantum perpetuo possi-

possidendas, norque eadem bona eidem Cenobio ad animæ nostræ
 remedium, & pure propter DEUM, quia quondam ad pecu-
 lium castrense castri Blanckenberg spectabant, quemadmodum
 multis liquet, appropriamus & perpetue libertati donamus,
 ab omni jure districtus, videlicet exactionibus, taliis, anga-
 riis & parangariis tenore presentium eximentes volumus,
 quod iidem Claustrales predicti possideant bona sua perpetua
 libertate, ita quod sint ab omni onere subjectionis exempta, &
 ut id maneat perpetuo inconvulsam, dedimus has literas no-
 stri sigilli robore communitas in testimonium super eo. Te-
 stes hujus emtionis, donationis & appropriationis sunt Ho-
 norabilis Vir, Dominus Abbas in Salvelt, Dominus Theod.
 de Wixel, Plebanus in Graben, Frater Fridericus de Ba-
 Frater Conradus dictus Stange, Ordinis Fratrum Minorum,
 Bertoldus de Gruzen, Otto Frater suus, fideles nostri, Hen-
 ricus dictus de Lutinberg, Scultetus noster, Fridericus . . .
 Domini Abbatis Cella Domine Paulinæ, & alii quam plu-
 res fide digni. Datum Anno Domini M. CCC. & XXVI.
 feria sexta post Urbani.

Jam de bonis & Imperii Feudis in specie adhuc brevi-
 ter monendum est, eadem simili ratione & olim ad Mo-
 nasteria & Clericos subinde per Refutationis viam per-
 venisse, id quod adhuc dum hodie, Imperatoris saltim
 consensu accedente, fieri posse non est cur dubitemus.
 Sane qui noverit liberalitatem Imperatorum adversus
 Sacros Ordines exercitam, quæ tanta fuerit, ut Regiis
 quoque & Imperii bonis non pepercerint, is facile dictis
 fidem habebit. Non possumus non, quin chartam ejus-
 modi cessionis & donationis ab Imperatore Conrado
 Cella Paulinæ in Principatu Schwarzburgico A. MCXLV.
 factæ, quum sit antiquissima pariter & rarissima, hic sub-
 jungamus. Ita autem ea habet:

G

In

In nomine Sancte & individue Trinitatis; Conradus Divina favente gratia, Romanorum Rex secundus: Quoniam divina providente clementia ceteris natalibus quodammodo supereminemus, oportet, ut ejus precellimus munere, illi omnino pareamus in operatione. Noverit igitur omnium fidelium nostrorum tam futurorum, quam presentium industria, quod nos ob regni nostri firmam stabilitatem, & anime nostre nostrorumque Parentum perpetuam salutem interveniu quoque & petitione Cappellani nostri Berzolfi, Bambergensis Ecclesie Canonici, dedimus duos mansos, ad regalem mensuram ex rubero, quod vocatur *Königs-Holz*, pertinens ad Villam, que dicitur *Varnsette*, Capelle, que consecrata est in honore Sanctorum Georgii & Wenceslai, pertinenti ad cellam Domina Pauline, cum omni utilitate, que inde provenire potest, Edicto regali prospicientes, ne aliquis Successorum nostrorum Regum seu imperatorum, aut alia quelibet persona, magna sive parva eisdem mansos a prefata Capella alienare presumat, sed nostra donatio omni tempore rata & firma permaneat. Ut autem hec ab omnibus credantur & inviolata conserventur, hanc inde Kartam scribi & sigilli nostri impressione insigniri iussimus, & testes, qui presentes aderant, subri notari fecimus; quorum nomina hec sunt; *Friedericus Magdeburgensis Archi-Episcopus*, *Bucco*, *Wormensis Episcopus*, *Reginhardus*, *Mersburgensis Episcopus*, *Conradus Marebio*, *Albertus Marchio*, & filii eorum *Otto*, & etiam *Otto*, *Conradus de Walchusen*, qui dicitur *Bernhowbt*, *Theod. Villicus*.

Signum Domini Conradi, Romanorum Regis
secundi.

Ego *Arnoldus*, Cancellarius vice *Heinrici Mogunt. Archi-Episcopi* & *Archi-Cancellarii* Recognovi anno Domini incarnationis *M. C. XLV. Indictione VII.* regante *Conrado*
Roma.

Romanorum Rege secundo, Anno vero regni ejus VII. Data est apud Meyseburg in Christo fideliter Amen.

Quod autem in specie ad *Refutationes Imperii Feudorum* antiquis temporibus in gratiam Monasteriorum & Clericorum factas attinet, earum non minus subinde vestigia & exempla reperiuntur, e quibus unum modo & alterum adducemus. Ex Heda, in *Ortone II. Episcopo Trajectensi*, discimus, Gerhardum militem de Bucharst, & simul Comitem Geldrensem A. M. CC. XXVI. *Advocatum in Sallandia* in manus Imperatori Henrico resignasse, ut dicto Ortoni Episcopo XXXIV. ejusque Successoribus, una cum aliis beneficiis atque Feudis, quæ ab Imperio obtinuerant, perpetuo possidenda conferretur. *Histor. Episcop. Ultraject. p. m. 337.* Similiter ex Hundii *Metropoli Salisburg. Tom. I. rubr. Episcopi Patav. in Addit. l. un. n. 381. seqq.* constat, A. MCCXVII. Ludovicum, Comitem Palatinum Rheni, Ducem Bavarie, *Feudum quoddam in manus* Friderici II. Imperatoris resignasse, ut *Ulrico Patavii, i. e. Padue, Episcopo conferretur.* Quo etiam referre liceat Privilegium, ab eodem Friderico II. Ordini Teutonico A. MCCXXI. concessum, cujus vigore omnibus Imperii Vasallis data facultas, ut *Feuda, quæ ab Imperio tenent, eidem Ordini licenter & libere, id est, absque consensu Imperatoris, non modo tanquam Feuda, utque servitia eo nomine Imperatori præstanda salva maneat, sed & tanquam propria, id est, tanquam bona allodii & patrimonii jure æstimanda, conferre, & inde per consequens etiam refutare queant.* Tabulas privilegiorum exhibet Goldastus, *Reichs-Landl. p. 167. & Linnaeus, Addit. L. VI. c. 2. conf. eundem ad A. B. c. X. Obs. 6.* Consimili fere modo (liceat ex Francica Historia exemplum huc trahere) quo Burchardus

Comes Vasallis suis concessit, ut Feuda sua Fossatenfi Ccenobio libere tradere possint, quemadmodum ex Autore anonymo, qui vitam ejus scripsit, refert Alteserra, *de Orig. Feudor. cap. XV. Conf. Iter. de Feud. Imper. cap. XXIII. §. 11.* Antequam ab hac in *Exteros facta Refutatione* discedimus, brevissimis adhuc monendum est, in *illis Imperii Feudis*, quæ *Confraternitatis & mutua Successionis vinculo cobarent*, ubi nulli adfuerint Agnati, non minus tamen Confratrum atque Domini Directi consensum ad Refutationis validitatem, ut in quavis alia alienatione requiri, quod non factio idem obtinet, quod supra de Feudis sine Agnatorum consensu refutatis diximus. Vid. Schopius, *Thef. Feud. p. 420.* Imo sicubi *Ordines Provinciales* fuerint, ii etiam regulariter consensum suum debent interponere, si quando exteris tale Feudum refutatur. Et id quidem non tam ex ista ratione, (ad Imperii quippe Feuda, quæ Status fere in patrimonio habent, non quadrante) quod jus alienandi dominium Principatus spectat ad Rempublicam arg. *c. 33. X. de Jurejur.* non ad solum Principem. Grotius, *J. B. P. L. I. c. 3. §. 13. seq. c. IV. §. 9. seq. L. II. c. 6 §. 3. seqq. Zoannett de Rom. Imper. n. 162. Covarruv. T. I. Relect. c. quamvis de pactis in 620. P. 2. §. 2. n. 4.* quam quod Principes Imperii plerumque teneantur pactis cum Ordinibus initis; & absque consensu *der gesammten Lands-Stände* facere nequant, ut Subditi inviti alienis vel ignotis Dominis subjiçantur. Menoch *Conf. XXXII. n. 2. seqq. Myler, de Princip. & Stat. Imp. P. I. cap. 25 §. 16. Zahn, Ichnogr. Municip. c. V. n. 3. cum mult. seqq. Klok Tom. I. Confil. 13. n. 10. seqq. Ziegl. de Jure Majest. L. I. Cap. 4. n. 28.* Unde cum Comitatus Waldeccensis Serenissimæ Domui Hassiæ offerretur, (par quoad hoc ratio est *Refutationis*) explorati ante
sue-

fuerunt Subditi Waldeccenses. Vid. *Waldeckische Ehren-Rettung*. P. 1. Cap. 11. B. Dn. Hertius, *Diff. de Superiorit. Terror.* Tom. II. §. 65. in fine. Princeps enim eo in statu Subditos conservare debet, in quo illos invenit. arg. l. 64. C. de Decurion. X. Brunnem. ad d. t. n. 108. col. 1. Gloss. in l. Moveor. 4. C. Si serv. export. veneat. quod etiam juvatur arg. l. legatus 20. de Offic. Praesid. Alteserra, d. Cap. XV. Quare cum A. MCCCXII. Bohemiae Rex Johannes, inchoata cum Ludovico Bavaro permutatione, Regnum Bohemiae pro Palatinatu Rheni, quem Caesar expulso Palatino occuparat, commutare vellet, Bohemi graviter oblectati esse leguntur, adeo ut Rex tandem a proposito suo desistere coactus fuerit, quo de vid. Goldastus, *Regn. Bobem.* L. III. c. 14. n. 5. Iiter. l. c. c. XXIII. §. 9.

§. XIX.

Exposuimus quae circa *causa externa in Refutationis* argumento moneri poterant; succincte jam etiam de *objecto seu materia*, circa quam versatur Refutatio Feudorum Imperii, videbimus. Priori autem loco illustris divisio Feudorum in *Regalia & non-Regalia* conspicitur. *Regale* communiter definiunt, quod ab Imperatore cum annexa dignitate regali, & ea mente, ut Vasallus Principali axioma gaudeat, confertur. 2. F. 10. Cöppen, *Obf. Feud. II. n. 8.* Vultej. de Feud. L. I. cap. 8. n. 2. Inteligo autem per Regalem dignitatem, quandam ad regiam dignitatem accessionem, & sublimiorem nobilitatem, jure Feudi concessam. 2. F. 14. Subdividuntur haec Regalia Feuda in *Ecclesiastica*, ut sunt Ecclesiastici Electoratus, Episcopatus & Abbatiae, quoad Jura Secularia, nach der Weltlichkeit considerata, quippe

quæ ab Imperatore, non a Pontifice, nec a Capitulis aut electione habent; & in *Secularia*, quod pertinent Electoratus, Archi-Ducatus, Ducatus, Principatus, cum variis suis speciebus, Comitatus & Baronatus proprie ita dicti. Feudum *non-Regale* illud vocant, quod ab Imperatore cum dignitate, quæ regali est inferior, & egregius quibusdam juribus etiam Regalibus conceduntur, alias quoque *Feudum nobile* in specie sic dictum audit. Srruy *S. F. F. cap. III. App. 8.* Ludwel *Synops. Feud. cap. III. p. 45.* Guido Panciroll. in *Tract. Feud. MSS. qui asseruatur in Bibliotheca Acad. Gissen. p. 13.* Nota non minus Feudorum distinctio est, qua alia *hereditaria*, *Erb-Lehn*, sere naturam allodiorum sequuntur, & jure patrimonii censentur, inde etiam fœminæ in iis aliquando succedunt: alia *ex pacto & providentia*, *Stamm-Lehn* esse dicuntur. Illa equidem moribus Longobardorum Feuda sui natura omnia esse masculina, nec in fœminis transire constat 2. *F. 26.* quia fœminæ *saidam levare* i. e. militare non possunt *Alteferr. de Orig. & Stat. Feud. cap. II pag. 10.* Brunnem. *Conf. 18. n. 21.* Eric. *Maurit. Dec. II. post. 8.* Interim tamen & dantur eodem jure Feuda fœminarum, impropria scilicet 2. *F. 30.* in quibus fœminæ ad successionem admittuntur. Desinitur ab Interpretibus Feudum hereditarium communiter, quod sit Feudum in quo ex juris communis dispositione, non ex providentia Juris Feudalis succeditur. *Vultej. de Feud. L. I. cap. 8.* Clausulam Feudi hereditarii, quando ita conceditur, *zu einem rechten Erb-Lehn, für sich und seine Erben, und Erbnehmer* &c. vide ap. *Cöppen, Observ. Feud. 2. n. 46. seqq.* *Myning. Cent. III. Obs. 67. n. 3. seq.* *Petr. Tornov. de Feud. Mecklenb. cap. II. Sect. 2. §. 4.* Dari autem ejusmodi Feuda in nostro Imperio, quod temere negat Rus-

Rusdorffius, *Vindic. Caus. Palat. cap. II. n. 25.* numerosa serie demonstratum ire possemus, nisi illud ab aliis jam præstitum videremus. Primas inter ea tenet Archiducatus Austriae, ex Constitutionibus Friderici II. & Caroli V. Imp. Vid. Myler, *de Princ. & Stat. Imp. P. I. cap. 24. §. 1.* Non aliter Duces Burgundiae, provincias suas pro hæreditariis Feudis venditare poterant, Maria Burgundica paternarum ditionum unica hærede facta. Iter. *d. l. cap. III §. 19.* & Rhet. *de Feud. Clivenf. Sect. II. n. 9. 18. seq.* Jure item uxorio Comitatus Catimelibocensis pervenit ad Landgravios Hassiæ A. 1452. Arniseus, *de Rep. Lib. II. Sect. 12. n. 34.* Comitatum Saynensem quoque hæreditarium esse, & feminas in eodem succedere res est notissima. Feudis hæc hæreditariis opponuntur Feuda *ex pacto & providentia*, quæ ideo ita dicuntur, quod in iis secundum ordinariam Juris Feudarii provisionem, aut ex peculiari quodam pacto primi acquirentis succeditur. Cöppen, *d. l. n. 37.* Plurima Imperii nostri Feuda hujus esse indolis res ipsa loquitur, & in dubio talia præsumi debere non dubitamus, quod Iterus facit *l. c. cap. III §. 20.* idque non ea saltem ex ratione, quia hoc natura Feudorum magis conveniens est, Stryk. *Ex. Jur. Feud. cap. IV. qu. 52.* Sed & quia magis ad originarium Germanorum institutum quadrat, quæ Feuda propter militiam, adeoque masculis solis concesserunt. Ar omnia, præsertim Ducatus atque Principatus pro habere velle cum quibusdam, quos vid. apud Iter. *l. c. p. 128. seqq.* haud dubie erroneum est. Plures Feudorum Imperii distinctiones recensere possemus, & forte deberemus; at quia laborem hunc egregie jam dudum occupavit Dn. Iterus, *100 cap. terrio*, igitur actum agere nolumus, sed regulariter in omnibus tam Regalibus, quam

quam non Regalibus, tam hæreditariis, quam non hæreditariis Refutationi secundum illa discrimina & modos, de quibus supra diximus, locum esse putamus. Et quidem de hæreditariis, maxime ubi mere hæreditaria & alienabilia fuerint (nam *hæreditariorum* in Imperio nostro Feudorum non una ratio est, unde etiam eadem Definitio iisdem indistincte non applicanda, *Iter l. c. §. XIX. p. 127. §. XX. p. 131.*) minima ambigendi ratio vix occurrer, sed de aliis nonnullis fortasse non omnia ita plana sunt atque expedita. Sic de Ecclesiasticis dubitatum meminimus propter duplex, quo stringuntur, vinculum, unde manus non ita liberas habere videntur. Enimvero nihil hæc obstant Refutationis libertati. Nam quot exempla talium nota sunt, qui relicto Ordine Ecclesiastico Seculares iterum facti statum mutarunt, & beneficia sua in gratiam Successorum & Capituli, in manus tum Pontificis, tum Imperatoris resignaverunt. Quod enim jus ab alio habeo, id etiam in manus ejus renunciare possum. *Sic Caesar in manibus Electorum Imperio renunciat, Clevicus Sacerdotio in manibus Episcopi vel Summi Pontificis. c. qui in dubiis, de Renunciat.* inquit Panciroll. *Traclatu Feudorum MSCro supra laud. ad 2. F. 14. conf. præced. §. IX. p. 14.* Insigniores sunt, quas innuimus Feudorum Imperii species; de reliquis, quæ etiam suo modo sub hisce jam comprehenduntur, idem, & quod refutari possint, censendum existimamus, sive nova sint, sive antiqua, sive masculina, sive feminina, sive premiscua, porro sive ut rosa, sive quoad partes quatenus dividua spectentur. Nam horum omnium in Imperio nostro dari exempla docet *Iterus, l. c. cap. III.* ad quem brevitatis amore nos remittimus. De *Ligio* jam supra egimus; sed de *conditionatis* dubitari notum est, & quæ

& quæ ad certa servitia data sunt, an in iis, invito quidem Domino procedat Resutatio? Questionem late tractant communiter Feudistæ, & allegabimus tantum nunc Zalsium, *de Feudis P. X n. 86* & plenius, *Part. ult. n. 14. seq.* ejusque discipulum, Mynfingerum, *Cent. V. Obs. 65.* Rittershus. *Partit. Jur. Feud. L. II. cap. 2. p. 307.* Rume-
lin. *ad A. B. P. II. Diff. 4. Th. II. seqq.* Dari in Imperio ta-
lia Feuda nemo fors dubitaverit, cum & ipsi Electoratus
eo referendi veniant, & Aulici cujuscunque nominis; At,
uti sic sentientium opinio nullo solido fundamento niri-
tur, textus autem 2. *F. 38.* indistincte & generaliter Resu-
tationis facultatem permittit, ita & in Imperii Feudis,
circa quæ hac in parte nihil aliud dispositum, nos quoad
hæc nullum discrimen admittimus. Conf. Fr. Schenck.
Tract. de Feud. Lib. III. Tit. 16. n. 5. Sonsbec. *de Feudis,*
Part. XII. n. 116. Bocer. *de mod. amitt. Feud. Tr. cap. 2.*
n. 116. 117.

§. XX.

Recensitis ita Causa Efficiente, Subjecto & Objecto,
ad Formam Resutationis Feudorum Imperii descenden-
dum est, quæ a Philosophis definitur, quod sit id,
quod rei cuilibet dat esse, distingui & operari, ac di-
scernitur in *externam* atque *internam*. Utramque brevi-
ter spectabimus. Et illa quidem consistit in modo resu-
tandi Feudum, & in variis actibus atque circumstantiis
exterioribus eo pertinentibus. Ubi Imperatori, vel in
gratiam etiam Agnatorum Feudum resutatur, id in per-
sona debere facere Vasallum, utique verior est de jure
sententia, quemadmodum etiam hoc modo Investitura
Feudorum Imperii peti deberet, per ea, quæ habet
Imperus, *l. c. cap. IX. §. 22. 23.* Quamvis consuetudine,
& ex indulgentia Imperatorum aliud fere introductum
fit,

H

fit,

fit, ut scilicet per Procuratores, juxta dispositionem
 Juris Feudalis communis 2. F. 3. Principes Imperii in-
 vestiantur. Hinc concludimus, Feudi Imperialis Refuta-
 tionem de jure etiam in persona debere peragi a Refu-
 tante, & quidem cum Solennitatibus aliquibus, cum
 naturale sit, ut, quo quidque modo contractum est, eo-
 dem etiam dissolvatur. *l. 35. l. 100. l. 153. de Reg. Jur.*
 Quomodo etiam claves adimebantur in divortio apud
 Romanos, quæ in contrahendo matrimonio datæ fue-
 rant. vid. Hotomann. *Disp. Feud. cap. 38.* atque sicuti in
 degradatione Clerici & Sacerdotis eadem ceremoniæ in-
 terveniunt, quæ in ejus Inauguratione fuerunt adhibita.
Rittershus. Partit. Feudal. L. II. cap. 2. quest. 20. Id quod
 etiam antiquis temporibus ita fuisse servatum, inter alia
 colligere licet ex iis, quæ de Heinrico Seniore Austria-
 co, ex Gunthero Monacho Elvonensi, supra adduximus.
 Scilicet Heinricus Imperatoris Friderici I. Patruus, *Du-
 carum Bojoriæ per septem signa*, id est vexilla, *rite*; seu
 servata regni ceremonia, resignavit,

quæ tradidit ille Nepoti,
 nimirum Heinrico Juniori seu Leoni, secundum Para-
 phrasin Jacobi Spigeli, *ad h. l. p. 360.* apud Reuberum;
 ubi etiam videatur *Rittershus. Novis ad Güntherum p. 110.*
 Pergit Güntherus:

E quibus ille duo Parruo tradenda resignans
Austria jura Viro pariter cessura reliquit;
 Id est, vicissim Heinricus Leo refutavit per duo vexilla
 Heinrico Seniore Austriam, quæ olim ad Baviaræ Duca-
 tum spectarat, unde deinceps, quæ non nisi Marchia
 antea erat, Ducatus titulum ab Imperatore Friderico ob-
 tinuit. Res ipsa cognosci plenius potest ex Ottone Fri-
 singensi, *de gestis Friderici I. Lib. II. cap. 28. 32.* & Adeltz-
 reitro,

reitero, *Annal. Bojic. P. I. Lib. 22. p. 563.* Concordat Jus Feudale Alemannicum, ubi & oretenus fieri debere Refutationem a Vasallo in persona, & quibus ceremoniis, ubi Dominus assentiri recuset, praescribitur, verbis prout Codex noster MSctus habet: Will eyn Mann sein Lehen seine Herren ufgeben, und will sein von dem Herren nicht mehre, der Herre mag es mit Rechte nicht geuegern, er muß es von ym usneimen, und will das der Herre nicht thun; so soll der Mann also sprechen: Herre ich bitt euch so gethan Lehn uff, das ich von euch han, und bitt euch das uf eins, andersten, und drittensten, und soll er das thun mit gefalteten Henden. Und nympt es der Herre nicht uf, der Mann ist doch seiner Mannschafft ledig, er soll ihn das Gut ledig lassen, das er von ihn zu Lehn hatte. fol. LXXI. At enim vero quamvis hæc olim ita obtinuerint, cum tempore tamen ab antiquo isto more, etiam in hac causa, recessum fuisse vix dubitari poterit, ex quo Imperatorum indulgentia ad majora Imperii Ordines pedetentim aspiraverunt. Et nescio sane, an vel per Procuratores semper Refutationes peractæ fuerint, cum etiam per solas literas factæ reperiantur. Producam hac vice tantum unicum exemplar vetustarum ejusmodi literarum, quibus Comites Beichlingenses jam A. MCCCXLI. Imperatori Ludovico Bavaro Feudum quoddam resignaverunt, de eoque Comites Schwarzburgicos investiri petierunt. Habent autem eæ, uti sequitur:

Dem Unüberwundenen Herren, Meine Gnädigen Herren, Herrn Ludovigen, Römische Keyser, entpit ich Friderich Grave, Herr zu Bichlingen, minen willigen Dinst, mit steter Unterthänigkeit: Uwer Gnädigkeiten thue ich wüsse, daß ich den edlen Herren, minen

H 2

minen

minen lieben Onen, Graven Günthern, Graven
 Heynrich, und ihren Erbin von Schwarzburg, Herrn
 zu Arnstete, das Natisfeld halb verkauft habe, mit
 solchen Ehren, Freyheit, Nutzen und Rechten, als
 mine Eltern, und ich dasselbe in nützlicher Wehre,
 wenn us diese Zeit zu Lehne von Uwer Gnaden gehabt
 haben, des kinde ich Uwer Gnaden us die Lehn öffent-
 lich an diesem Brieffe, und bet demütliche, das ihr
 das vorerantte verkauffte Gut lie wöllet den egenar-
 ten mine Onen von Schwarzburg, das weil ich ger-
 ne verdiene. Zum eine Gezügnisse dirre Rede, so ha-
 be ich dessen uss in Brieff gegeben, mit minem In-
 gesegele Uzzene usgedrückt versegelt. Gegeben zu
 Arnstete, nach Gotis Geburth Druzehenhundert
 Jahr, in dem ein und vierzigsten Jahr, an dem
 Mondage, an des heiligen Christus Abende.

Singularia non una habent hæ literæ refutatoriae,
 quæ observari sane merentur. *Primum* in iis & præci-
 puum est, de quo jam diximus, quod & Comites per
 literas Feudum refutare potuerint, de quo, an hodie
 liceat, certe dubitandum est, dum vice plus simplici
 factum meminimus, ut ad investitura renovationem ne
 quidem Procuratores Comitum admissi, sed, ut ipsi-
 met veniant, aut ubi plures eorum nomine unus com-
 pareat, a Cæsare postulatum fuerit. *Alterum* est mira-
 stili simplicitas, sed conditioni istorum temporum, quo
 nec titulorum luxurium, nec alias vanitates, ad quas ho-
 die omnia instruuntur, vel ipsi Cæsares & Summi Prin-
 cipes affectabant. *Tertium*, quod in hisce literis obser-
 vamus, illud est, quod terra Natisfeld in gratiam Comi-
 tum Schwarzburgicorum refutata immediatum Imperii
 Feudum fuerit, &, nisi me conjectura fallit, pertinuit ad
 Impe-

Imperiale Castrum **Notenburg**, non procul inde situm in **der güldenen Aue**, uti vocatur. Ratisfeldium est districtus sat amplus & amenissimus ex agris, pratis atque sylvis, ubi aprorum imprimis venatione se quotannis Schwarzburgici oblectare sueverunt, constans; spectat hodie ad Serenissimum Principem Schwarzburg-Rudolstadtensem, & sub Feudis Electoralibus Saxonis comprehenditur, quod quo jure vel qua incuria factum fuerit, non habeo dicere. Circa prius antequam ad alia abeamus, adhuc obiter illud monendum est, apparere inde, quod & jam antiquis istis temporibus creditum fuerit, eo in casu, quo quis in gratiam Agnatorum Feuda vel Imperii vel alia resutavit, Domini directi consensu vel praesentia saltem opus fuisse, quod multos ex Feudistis negare miror, quos vide apud Mylerum, *Addit ad Rumelin. A. B. P. II. Diss. 4. lit. b.* qui & ipse ejus sententiae est, & *Rittershus. Partit. Feudal. L. II. cap. 2. qu. 24.* Nam licet dissentire Dominus, & investituram denegare non facile & sine causa possit, propter jus Agnatis ex investitura prima vel simultanea comperens; iniquissimum tamen foret, si quis juratae fidei se infcio Domino subtrahere, & investiendum novum Vasallum eo insolutato sistere vellet. Hinc duae quaestiones hic non confundendae, una: *an Dominus Resutationem resutanti & investituram resutato denegare possit?* altera: *annon Resutatio in manus Domini fieri, & rogari is decenter debeat, ut Agnatum ad investituram admittat?* Priorem uti negamus, ita affirmamus posteriolem. Et quaeso, qui possit Dominus de voluntate resutantis esse certus, nisi eam apud se hic declararet? Consentientes in hoc habemus non solum textus Juris Alemannici, praeter supra allegatos, quamplurimos, sed

H 3

& Jus

& Jus Feudale Longobardicum, 2. *F. 14.* imo, si jam vacaret, sententiam nostram pluribus exemplis literarum probare possemus, quibus mediati Imperii Vasalli bona sunt Agnatis non alio, quam hoc refutandi modo cessarunt. Unde omnino subscribimus Schiltero, qui *duplici*, inquit, *ratione* in Domini manus fieri potest Refutatio, *annu favorem Domini, ut consolidetur utrumque Dominium, & consensus expressus Domini regulariter non requiritur; aut sub conditione, ut Dominus tertio Feudum refutatum conferat; id quod Domino invito fieri non potest.* Comment. ad c. *V. Fur. Feud. Alemann.* §. 2. Qui ergo dissentiant, vel de eo casu loquuntur, quando Dominus absque iusta causa in Refutationem consentire detrectat, vel doctrinæ suæ firmis destituuntur rationibus. Pertinent autem porro ad Refutationis Formam externam & *locus*, ubi ea fieri debeat, & *tempus*, tanquam circumstantiæ ad omnem actum necessariae. Sequimur autem hic iterum regulam, quod, *ubi & quando* investitura fieri potest, *ibi & eodem tempore* quoque possit fieri Refutatio Feudi. Jam communiter notam est, quod in *locis Sacris & Religiosis* investire prohibitum sit. Ita enim reperitur, in Jure Feudali Alemannico, Cod. MSCti fol. *LXXVI.* Der Herre soll sinen Mannen zu allen Zyten und an allen Stetten ihr Lehen lyhen, so sie es fordernd, on in der Kirch und an dem Kirchope, da mag er yne das mit Rechte nit gelhyen. — Geschicht es aber, so soll der Herre nach seinem Mann senden, oder der Manne komme selber zu dem Herren, und gebe ym das Lehen auf, und empfac es andersternd, das ist recht. *ubi vide Schilt. Comment. ad cap. XLI. §. 4. seq. & quod diebus festis vel feriatis idem prohibitum. Jure Feudali Alemannico tales dies dicuntur gebundene Tage.* Cod. MSc.

MSS. fol. LXXI. Saxo discrimen facit inter *Seyer & gebundenen Tagen*. Conf. Schilter *Comm. l. c. ad c. IX. §. 2.* Juxta hos igitur Juris Feudalis Textus uti non investire, ita neque refutare dictis locis & temporibus Feuda licet. Idem sine dubio statuendum de Investitura & Refutatione Feudorum Imperii, eoque hæc prohibitio extendenda, adeo ut Refutatio iis modis peracta ipso jure nulla sit habenda. Quia ergo potius juxta placita Juris Feudalis Communis in *Curte & Curia Domini*, & quidem in *presenzia Parium*, arg. 2. *F. 32.* sive ut hodie Imperii Praxis fert, in Aula Imperatoria, secundum diversitatem Feudorum, vel Ipsi Imperatori, vel Ejus nomine Judicio Aulico Refutationes peragi posse & debere extra dubitationis aleam positum videtur. Et hæc quidem quoad *Formam externam* sufficiant. *Formam internam* Refutationis diximus constituere Resignationem legitime & tempestive factam, & quidem ab Imperii Vafallo Imperatori, ut vel ipse Feudum acceptet, vel tertium de eodem investiat. Resignationem dicimus debere esse legitimam, ad quam quæ requirantur partim jam ex præcedentibus constare potest, partim vero adhuc uberius paulo declarandum est. Itaque debet esse (I) vera, seria & realis, non nuda & verbalis, si forte Feudum ipsa re retinere, ipsumque Dominum, falso Refutationis colore quæsito, oppugnare veller Vafallus. Obrecht. *de Jure Feud. L. III. cap. 11. n. 25.* Nam ut oblatio effectum liberationis consequatur, necessum est, ut offeratur realiter, & ita quoad Imperii Vafallos diferte disponit A. B. *ur Resignatio vel Renunciatio Feudorum Imperii haberi debeat pro non facta, nisi realiter facta fuerit, ita quod possessio Dominis ipsis corporaliter & realiter assignetur.* Præterea (II) libere fieri decet, & a libera Refutantis voluntate

tate procedere. Ita Jus Feudale Alemannicum: Be-
 zwingt der Herr seinen Man ungerentlichen oder
 mit Gewalt, daß er ihm sein Leben aufgeben muß,
 des pleybt der Man on Schaden, ob er den Herrn
 beclaget um die Untreu, die er an ihm gethan hett,
 vor den Oberrn Herrn, oder vor dem König, oder
 vor dem Lanerichter, und überzeuget er den Herrn
 der Unthadt, die er an ihm begangen hatt, der Herr
 soll dem Richter püssen, als das Landrecht auch sagt,
 und soll dem Man den Schaden zwysältig ablegen,
 und soll sein Gut mit Gemache han. *Cod. MSB. fol.*
LXXXIV. fac. b. Unde apparet, quod hoc jure Vasal-
 lus *actionem dupli* aduersus Dominum, violenter ut re-
 fatet, cogentem consequatur. Conf. Schilter. *Comment.*
ad b. l. cap. XXII. & cap. LXXIII. De Feudis Impe-
 rii idem iubet Constitutio Carolina, *d. l.* ut scilicet
libere fiat Refutatio. Debet (III) fieri *scientibus & con-*
scientibus iis omnibus, quorum interest; ipso etiam Im-
 peratore quoad scientiam non excepto in Feudis Impe-
 rii, si quando soli ipsi eadem refutantur, quo casu, ir-
 requisito eo, redire Vasallus & servire tenetur, arg. *l. 3.*
C. de agric. & Censit. Nondum enim hominum, seu
 juramentum Vasalliticum Dominus remisit, sed eidem
 adhuc obstrictus manet, donec Refutationem admise-
 rit, Cujac. *L. II. Feud. tit. 14. pr.* Bocer. *de Modis amit.*
Feud. l. V. cap. 2. n. 122. Schurff. *Confil. XXVII. n. 6.*
seqq. Cent. 1. Myler. ad Rumelin. A. B. P. II. Diff. 4. th. 24.
lit. b. Debet (IV) Refutatio Feudorum Imperii esse
bonesta, non dolosa & fraudulenta. De causis honestis
 & licitis subinde dictum fuit in præcedentibus. De do-
 losis loquitur in *A. B. cap. XIV.* Imperator Carolus IV.
 & gravissimas pœnas, scilicet amissionem Feudorum, Infamiam

miam & Bannum Imperii iis dicitur, qui *in fraude renunciarint, & facta Resignatione Dominos Feudi malitiose discedunt, ac beneficia seu Feuda sic relicta prætextu Guerræ seu inimicitia iterum invadant & detineant occupata.* Scilicet ita moris, quamvis pessimi, erat istis temporibus in Imperio, dum Jus manuarium adhuc obtinebat, ut potentiores inprimis aut animosiores Vasalli Dominos suos invaderent, id quod liberius se posse somniarunt, si Feuda, quæ tenebant, ipsis prius resutarent. Conf. Buxtorff *ad A. B. c. XIV. tb. 97.* Arumæus, *Disc. VI. tb. 1.* Rumelin. *l. c. Th. XVI seq.* & ad eos Myler. *in Addit.* Exemplum talis Resutationis succurrit, ex Casp. Lerch von Dürnstein, qui refert, A. MCCCCLXXI. lites ortas inter Wilhelmum & Michaellem, Comites Wertheimenses, ex una, & inter Johannem, Patrem & Filium, Nobiles immediatos de Wallbron, hosque posteriores prioribus, dum res ad arma spectaret, Feuda, quæ ab ipsis habebant, Comitibus resignasse Cæpisse inde hostilitates, quibus aliquandiu durantibus, junior de Wallbron in Comitum, & vicissim hujus Pater, Comes, in Nobilium de Wallbron manus pervenerit. Res tandem composita fuit per Fridericum, Electorem Palatinum, ceu pluribus videre est apud laudatum Casp. Lerch, eruditissimo Opere, von Reichs-Ritterl. Adel. Herkommen, II. Grund. Satz, n. 86. fol. no. seq. Occurrit autem hic quæstio: *Si Vasallus vel Status Imperii Feudum refuset Filio vel Agnato, postea vero Imperatori bellum inferat, an propositis in A. B. penis subjaceat?* Et est in promptu responsio, Feudum quidem Imperatorem a Filio, si is innocens fuerit, revocare non posse, cum ratio pœnæ hujus eo cesset, & adeo factum Patris ipsi nocere non debeat, maxime ubi fuerit Feudum ex pacto
I & pro-

& providentia, in quo Filius proprio jure succedit. Reliquæ vero pœnæ ipsum manent, & quidem non tam eo respectu, quo Vasallus ante fuit, quam potius, quia Crimen læsæ Majestatis, & fractæ pacis publicæ commisit. Conf. Myler. *d. l. Addit. (a) ad Tb. XXIV.* Dico: *non tam eo respectu, quo Vasallus ante fuit.* Nam revera definit Vasallus Imperii & Status esse, qui Feuda Imperii in gratiam Filii, vel Agnati refutat; privat enim se jure suffragii, & a reliquis Principibus ad Sessionem & Votum non amplius admitteatur. Schuler. *Comment. ad J. F. Alem. cap. V. §. 6.* Unde vix usus aliquis esse potest Cautelæ, quam habet Itterus, dum putat, prospiciendum esse, ne Status Imperii in Capitularis Legis fraudam (qua ad tuendam Illustrem dignitatem & Censum Imperii præstandum sufficientibus facultatibus instructus esse debet. Vid. Capit. Leopold. *Art. XLIV.* Joseph. *XLIII.* nimium refutando bonis omnibus sese exuat, ad onera Imperii ferenda deinceps inidoneus, *l. c. cap. XXIII. §. 9.* Conf. Schweder. *J. P. Part. Spec. Sect. II. cap. 2. §. 2.* Est tamen a dolosis & illicitis, e. gr. belli inferendi causa factis Refutationibus Feudorum *eximenda illa, quando defendendi & repellendarum injuriarum gratiam* Feudum refutatur. Id, quod jure Francorum *gurpire bomagium* (a voce Germanica *werpen* rejicere) dicitur, & hac formula fiebat: *Domine diu est, quod in tua fide & tuo bomagio persisti, & talia prædia in Feudum a te tenui. nunc vero iisdem bomagio & fidei renuncio, quia malefactum in me commisti, de quo per appellum vindictam exigere decrevi.* Vid. du Fresne, *Glossar. voc. Homagium. Gurpire. Tom. II. p. 762.* Sane Electores & Imperii Principes Francicæ Libertatis tenaces, ut de justitia armorum suorum ampliter persuasi, (quo de vid. *Hortleder, Tom. II. L. 1.* & de jure Statuunt

Statuum Imperatori armis resistendi, sententiam Lampadii, de Republ. Romano-German. P. III. c. 21. §. 13.) superioribus Seculis ex eadem causa, si non Feuda sua refutarunt, armis tamen Imperatori sese opposuerunt. *Tempestiva* denique (b) debet esse Feudi Imperialis Refutatio, id quod in genere ad omnes Feudorum resignationes & legitimam eorum Formam requiritur. Neque tantum in*tempestiva* illa prohibetur, quæ cum dolo conjuncta est, & quæ in A. B. d. l. sub vetitis continetur, sed etiam talis, quæ a dolo immunis est, ubi tamen Domino nocere possit. Quid enim si jam hoste imminente, & in ipso belli procinctu, ubi Vasalli opera Imperator necessario indigeret, nec præ temporis angustia rerumque emergentium difficultate alium æque idoneum Vasallum comparare posset, Refutatio fieret? Ecquis non injustam & illicitam eam pronunciaret, etsi forte a Vasallo mente non improba factam, & inde omnino denegandam? Vid. Mynsing. *Cent. V. O. 65. num. 12. Rittershus. Part. Feud. L. II. c. 2. q. 20. Rumelin. ad A. B. l. c. Tb. XXIV. & ibid. Additionator.*

§. XXI.

Restat, ut de *Finibus* Refutationum harum nonnulla addamus, quamvis de iisdem jam facile judicium ferri possit ex ante dictis. Et nascitur hic divisio in duas classes, ut, pro ratione & diversitate finium, sint vel *licita* vel *illicita*. Ad *priores* referimus illas, quæ ipsi Imperatori, & certo modo Regi Romanorum fiunt, simpliciter; ea mente, ut a nexu Feudali, servitiis & oneribus Imperio præstandis Refutans liberetur, quod ubi fraus & dolus absuerint, licite fieri posse, istis etiam in*vitis*, supra demonstravimus. Vid. §. IX. p. II. §. XIII. p. 22. §. XIV. p. 26. Porro huc referimus illas, quæ in
gratiam

gratiam *Descendentium & Agnatorum*, vel etiam, cæteris paribus, *Extraneorum* fiunt, quæ ex diversis finibus & causis procedere possunt, nimirum ut vel Refutanti & rebus ejus consulatur, e gr. si Status aliquis æris indigens refutet venditionis gratia, vid. § XXIX. p. 37. §. XX. p. 51. aut ut senio gravatus otia sibi faciât, & curarum mole liberetur, vel ut prospiciatur illi, cujus in gratiam fit Refutatio. Vid. §. XVII. p. 34. Nec minus huc spectant illæ Refutationes, quæ ex pia intentione & ad pias causas promovendas suscipiuntur. Vid. §. XIII. p. 38. seqq. Ad *posteriores* & illicitas pertinent Refutationes, quæ ex dolo procedunt, & quando eum in finem refutat Status vel Vasallus aliquis, ut Imperatori bellum inferat, aut ope debita & serviis eum intempestive destituat. Plures fortasse sunt aut esse possunt causæ ac fines talium Refutationum, sed nobis hæc in præsentî sufficiant eorum exempla; properamus ergo & hisce commode subjungimus Refutationum potiores *Effectus*, tanquam Finium consequentia. Considerabimus autem nunc istos tantum, quos Refutationes Feudorum Imperii *licita* producant, quam de Effectibus & fructibus illicitarum jam tum egerimus. Unicum tamen est, quod quoad intempestivas Renunciationes, occasione Effectuum, hic prætereundum non erat. *Quid si Imperii Vasallus alteri non quidem ex mala intentione, sed tamen intempestive refutando Feudum concesserit, & Imperator ex gravibus causis in eam non concesserit, annon resoluta sic concessione, Cedens Cessionario ad interesse reneatur?* Et respondemus, omnino teneri, quoniam facto suo & culpa Concessio expirat, uti omnis is damnus refarcire compellitur, qui culpa sua alteri id conciliat. arg. l. 66. pr. ff. *Solut. matrim.* & l. 25. §. 4. *locati* quam Dd. secundum rationem d. l. 66. intel-

intelligendam monent. Conf. Rhetius, *Comment. ad Jus Feud. L. I. Tit. 5. §. 1. verb. Et domino refutaverit. num. 2.* Quod ergo *Effectus licitarum* Refutationum attinet, respiciunt in *personam vel Domini vel Vasalli*. Effectus personam Domini concernens est in aliis Feudis *Consolidatio* domini directi, quod instar proprietatis se habet, in comparatione ad usufructum, *l. 21. §. 3. ff. de Except. rei judic. l. 36. §. 1. de Usufr. l. 78. ff. de Jure dot. cum dominio utili*. Extinguitur igitur Usufructus hicce Feudalis *2. F. 23. 35. 37.* & Dominus directus incipit in re Feudali plenam habere potestatem facultatemque disponendi inconcussam. arg. *l. 21. C. mand §. 2. l. de his qui sui vel alien. jur. §. 4. l. de Usufr.* Habent autem hæc Juris Feudalis communis placita in Imperii Feudis se longe aliter, dum in Capitulationibus dispositum est, ut, si fors Imperii Feuda vacare contigerit, eadem Imperii patrimonio addici debeant, adeoque liberam de iisdem disponendi facultatem Imperator nequitiam habet, Capitul. Carol. V. *art. XXIV.* cum qua sequentium Imperatorum Capitulationes omnes conspirant. Ut taceam, quo de jam supra monitum, Refutationem in Imperatoris persona simul fieri Imperio, unde etiam Feuda Imperii notabiliter audiunt *des heiligen Reichs Eigenthum*, in Rec. Imper. *de A. 1541. §. Nachdem aber in dem 12. 6.* ut inde constet, Casari una cum Imperio dominium harum regionum tribui. *Iter. de F. l. cap. XIX §. 2.*

Effectus Refutationis *personam Vasalli* respiciens, consistit in liberatione a servitiis Vasalliticis & obsequio Feudali *2. F. 38.* Experiat enim fidelitas ob rem contracta *2. F. 23.* re Feudali deficiente, secundum regulam Philosophorum: Cessante causa cessat effectus. Neque tamen ideo permissum est Vasallo, ut post Refutationem

Personæ vel bonis Domini libere insultare possit, 2. F. 38. uti refutandi licentiam a quibusdam in abusum trahi ceptam modo diximus. Habet enim Refutatio effectum exauktionis militaris, ut videlicet Vasallus, qui fuit, Seniori suo non amplius sit obligatus ad præstanda obsequia atque servitia; sed tamen ne tunc quidem offendere ipsum debet, in memoriam fidelitatis, jurisjurandi & amicitiae prioris, cujus reliquæ adhuc perdurare videntur. Rittershuf. l. c. qu. 32. Cöppen. *Obs. Feud. IX. n. 46.* Quæ omnia in Vasalle Imperii eo magis obtinent, quia quamvis desinat vinculum Vasallagii, manet tamen vinculum subjectionis, quo Imperatori & Imperio obligatus tenetur. Posset hæc de *Effectibus* tractatio extendi latius, & cum ratione *personarum*, quatenus vel Agnatis, iisque aut propioribus aut remotioribus, vel Extraneis Feuda refutantur; tum ratione *Feudorum* ipsorum, quatenus vel in novis, vel in antiquis sit Refutatio, quid ea in singulis casibus quoad Imperii Vasallos operetur, disquiri; sed piget actum agere, quum in præcedentibus hæc omnia jam fuerint ventilata, & fere, quæ communium Feudorum Constitutiones de *Effectibus* disponunt, fuseque tractat laudatus Dn. Tabor. de *Refut. Feud. cap. V.* iidem in Imperii Feudis obtineant, iisque facile accommodari possint.

§. XXII.

Inspectis Constitutivis & Consecutivis Refutationis Feudorum Imperii, de *Contrariis* non nihil disquirendum restat, sed iidem brevissimis, cum jam supra suis quæque locis tacta fuerint. Contraria igitur vocamus, quæ, æque ac in aliis, ita & in Imperii Feudis ita comparata sunt, ut Refutationi vel *adhuc faciende* obstant, eamque, quo minus fieri possit, impedian; vel *jam factam* iterum destruant. *Illuc* pertinent defectus Voluntatis & facul-

& facultatis concedendi, v. gr. in Pupillis, minoribus, furiosis, prodigis, ex parte Subjecti activi; ex parte Subjecti passivi, defectus potestatis acceptandi, ut in Vicariis, Pontifice, Extraneis, &c. Item ex parte Refutantium Refutationem impediunt, ne fieri possit, pravum Vasallorum consilium Dominum invadendi, & intempestivitas. *Huc*, scilicet ad *jam factam* Imperii Feudorum Refutationem destruentia referri debent. (I) *Coactio*, & si ob metum facta demonstratur. *l. ub. pr. de Reg. Jur.* unde in literis refutatoriis verba: **Williglichen, Ungezwungen und Ungedrungen.** Licet enim in se nulla videri possit talis Refutatio; tamen quia metus non omnem consensum excludit, consensum tamen liberum etiam non relinquit *l. 21. §. 5. ff. quod met. caus.* ideo remediis jure competentibus uti licebit, & Actio ad rescindendam Refutationem datur. *l. 1. ff. de integr. restit. l. 9. §. 3. 7. ff. quod met. caus.* Similis ratio est (II) *Erroris*, si quis, etiam Imperii Vasallus, bona fide Feudum alienum a se aliquandiu possessum in gratiam tertii refutaverit, ut deprehenso errore Refutatio ista rescindatur. Porro (III) *Revocatio* factam Refutationem in nihilum redigit, & quidem vel ex Jure *Protimiseos*, vel ex Jure *SucceSSIONIS*. De Jure *prioris* cum jam in supra dictis mentio fuerit facta, nihil addemus amplius, præter illud, quod communi Juri Feudali quoad hanc revocationis speciem, in Principatibus Germaniæ adhuc locus sit, ac adeo Refutantis descendentes aut Agnati oblato precio convento, dum *is adhuc supervest*, intra annum revocare possint. *Wesembec. Conf. 347. n. 61. seq. Iter. d. l. cap. XXIII. §. 12. Cöppen. Obs. IIX. n. 29. seq.* Ad posterius Revocationis jus quod attinet, quo post mortem Vasalli alienantis Agnati ex capite Successionis utuntur, *2. F. 39. pr. 1. F. 8. §. 1.* non minus illud obti-

obtinere in Vasallis Imperii, extra dubium ponitur. Competit hæc Revocatio *post mortem demum* alienantis nullo etiam pretio restituo, usque ad 30. annos 2. F. 9. §. 1. 2. F. 26. §. 4. Covarruv. Tom. 2. Varr. Resol. L. I. cap. 9. n. 2. verb. *Vel hæc prima ratio &c.* Disputatur autem graviter a Dd: Num & Descendentes Feudum antiquum a Patre alienatum, perinde ut Agnari ex Successionis capite revocare possint? Ubi negativa sententia communiter verior videtur. Dicunt enim, Filio acquiri jus succedendi per Patrem, a quo cum sit exclusus, vindicare etiam illud non posse filium, quod Pater amisit, idque confirmari volunt. 2. F. 45. ubi Filii succedentes in Feudis tanquam hæredes allodialis considerentur. Vid. lat. Struv. S. F. cap. XIII §. 16. n. 5. 6. 7. Enimvero licet hæc sententia, quæ præcipuum Propugnatorum habet H. Pistoris, hodie in praxi receptior sit, & in causis Imperialium etiam Feudorum secundum eam pronuncietur; contraria tamen, a Wesenbecio, Conf. 347. Academiæ nostræ primo Cancellario, Dn Godorf. Antonio, Disp. Feud. X. rb. 4. lit. b. & Rusdorf. Vindic. Conf. Palat. c. XIII. defensa, saltem in puncto juris verior videtur, quò de alibi latius.

Jam ex more recepto etiam de *Affinibus Feudorum Imperii Refutationis* dicendum esset; & animus erat, juxta ductum D. Taboris, *Diss. de Refutatione Feudi c. VI.* huc referre, inprimis *Subinfeudationem & Cessionem Ususfructus*. Sed quia ita sub manibus crevit argumentum, ut speciminis Academici mensuram fere excedat, pagina etiam plura non capiat, & *Affinia* fere alicujus tantum illustrationis, non necessitatis gratia adjiciantur; igitur missis iis, (quæ qui cognoscere cupit, Taborem adeat l. c.) ad colophonem jam tandem properamus. Ter Optimo ter Maximo DEO pro præstito auxilio humilimas & mente & ore offerentes gratias.

Größen, Diss., 17M-12

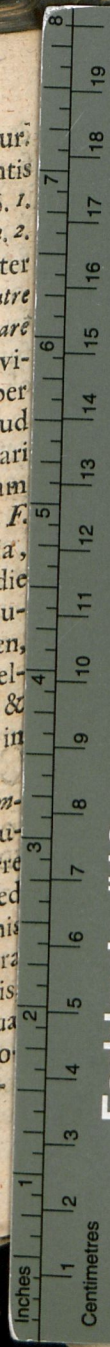
ULB Halle 3
005 356 92X

VD
18

Farbkarte #13

B.I.G.

TATIO JURIDICA, *F. 14. num. 24.*
DE

**TATIONE
DORVM
PERII,**

SIVE
g derer Reichs = Lehne,

QAVM
**AESIDE
VELE WEBERO,
CAESAR. PALAT. COM.
RVM IN ALMA LVDOVICIANA
SERENISS. PRINCIPIS
VRG. CONSILIARIO,
PBLICE
NTILAVIT
APRIL. M DCC XI.
RTMANNVS HENRICI,
LDO-FRANCVS,**

**TEBERGAE
FFICINA HAKIANA (9)
MDCCL.**

Giessen 1711

